6. Mahāgovindasuttaṃ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တံ
Discourse on Mahā Govinda မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်

293. Evaṃ me sutaṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā rājagahe viharati gijjhakūṭe pabbate. Atha kho pañcasikho gandhabbaputto abhikkantāya rattiyā abhikkantavaṇṇo kevalakappaṃ gijjhakūṭaṃ pabbataṃ obhāsetvā yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. Ekamantaṃ ṭhito kho pañcasikho gandhabbaputto bhagavantaṃ etadavoca – ''yaṃ kho me, bhante, devānaṃ tāvatiṃsānaṃ sammukhā sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ, ārocemi taṃ bhagavato''ti. ''Ārocehi me tvaṃ, pañcasikhā''ti bhagavā avoca.

၂၉၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယံ ခေါ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အာရောစေမိ တံ ဘဂဝတော''တိ။ ''အာရောစေဟိ မေ တွံ၊ ပဉ္စသိခါ''တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။

293. Thus have I heard: At one time the Bhagavā was staying at the Gijjhakuta Hill in Rajagaha. Then soon after the middle watch, Pañcasikha of Gandhaba devas, of extremely attractive appearance, approached where the Bhagavā was, illuminating the entire Gijjhakūta Hill. Having approached the Bhagavā, and having paid homage to the Bhagavā, he stood at a suitable place. Then he addressed the Bhagavā thus:

"Venerable Sir, I shall inform the Bhagavā of that which I have personally heard, personally received, from the Tāvatimsā devas." The Bhagavā said, "Tell me (then), Pañcasikha."

၂၉၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုးဖြစ်သော ပဉ္စသိခနတ်သားသည် ညဉ့်ဦးယံ လွန်ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအခါ၌ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်သော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဂိဇ္ဈကုဋ်တစ်တောင်လုံးကို မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထိန်လင်းစေပြီးလျှင်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - ''အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တာဝတိံသာနတ်တို့ထံမှကြားနာမှတ်သားထားသော အကြောင်းရာကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ပါအံ့''ဟု (လျှောက်၏)။ ''ပဉ္စသိခ လျှောက်လော့''ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

Devasabhā ဒေဝသဘာ

(1) Assembly of Devas နတ်သဘင်

294. ‘‘Purimāni, bhante, divasāni purimatarāni tadahuposathe pannarase pavāraṇāya puṇṇāya puṇṇamāya rattiyā kevalakappā ca devā tāvatiṃsā sudhammāyaṃ sabhāyaṃ sannisinnā honti sannipatitā; mahatī ca dibbaparisā samantato nisinnā honti, cattāro ca mahārājāno catuddisā nisinnā honti; puratthimāya disāya dhataraṭṭho mahārājā pacchimābhimukho nisinno hoti deve purakkhatvā; dakkhiṇāya disāya virūḷhako mahārājā uttarābhimukho nisinno hoti deve purakkhatvā; pacchimāya disāya virūpakkho mahārājā puratthābhimukho nisinno hoti deve purakkhatvā; uttarāya disāya vessavaṇo mahārājā dakkhiṇābhimukho nisinno hoti deve purakkhatvā. Yadā bhante, kevalakappā ca devā tāvatiṃsā sudhammāyaṃ sabhāyaṃ sannisinnā honti sannipatitā, mahatī ca dibbaparisā samantato nisinnā honti, cattāro ca mahārājāno catuddisā nisinnā honti, idaṃ nesaṃ hoti āsanasmiṃ; atha pacchā amhākaṃ āsanaṃ hoti.

‘‘Ye te, bhante, devā bhagavati brahmacariyaṃ caritvā adhunūpapannā tāvatiṃsakāyaṃ, te aññe deve atirocanti vaṇṇena ceva yasasā ca. Tena sudaṃ, bhante, devā tāvatiṃsā attamanā honti pamuditā pītisomanassajātā; ‘dibbā vata, bho, kāyā paripūrenti, hāyanti asurakāyā’ti.

၂၉၄. ‘‘ပုရိမာနိ၊ ဘန္တေ၊ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ ပဝါရဏာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ; မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ; ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဓတရဋ္ဌော မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရူဠှကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ။ ယဒါ ဘန္တေ၊ ကေဝလကပ္ပါ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ; အထ ပစ္ဆာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။

‘‘ယေ တေ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓုနူပပန္နာ တာဝတိံသကာယံ၊ တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ တေန သုဒံ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ; ‘ဒိဗ္ဗာ ဝတ၊ ဘော၊ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ’တိ။

294. In times past, Venerable Sir, in times long past, on a full moon night of the fifteenth day, being the uposatha precept observance day, the Pavāranā ceremony was held, and all the Tāvatimsā devas were assembled together in harmony, in the Sudhammā Assembly Hall. A multitude of devas were also seated all around. The four Great Deva Kings were also seated at the four cardinal points. The Dhatarattha Deva King sat in the east facing west, looking at the devas. The Viruḷhaka Deva

King sat in the south, facing north, looking at the devas. The Virupakka Deva King sat in the west, facing east, looking at the devas. The Vessavaṇa Deva King sat in the north, facing south, looking at the devas.

Venerable Sir, thus when all the Tāvatimsā devas had assembled together in harmony in the Sudhamma Assembly Hall, when a multitude of devas were also seated all around, and when the four great deva kings had taken their seats at the four cardinal points, we took our seats behind them.

Venerable Sir, those devas who arose (i.e.became devas) in the Tāvatimsā deva realm only recently after leading the life of purity (brahmacariya) according to the Teaching of the Bhagavā

were more splended than the other devas in appearance (lit. colour) and in (the size of their) retinue. Because of that Venerable Sir, the Tāvatimsā devas were very pleased, delighted and filled with joy and satisfaction, (saying): "Indeed, Sirs, the host of devas has become more full and teeming, (whilst) the

host of Asurās has been diminished.”

၂၉၄။ အသျှင်ဘုရား ယခင့်ယခင်ကာလက နှစ် ဥတု လတို့၏ ပြည့်ရာ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော ပဝါရဏာနေ့ ညဉ့်၌ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတ

သာနတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြပါကုန်၏၊ များစွာသော နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏၊ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏၊ အရှေ့အရပ်မှ ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းကြီးသည် အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏၊ တောင်အရပ်မှ ဝိရူဠ္ဟကနတ်မင်းကြီးသည်မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏၊ အနောက်အရပ်မှဝိရူပက္ခနတ်မင်းကြီးသည် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်

အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏၊ မြောက်အရပ်မှ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည် တောင်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကိုရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏၊

အသျှင်ဘုရား ယင်းသို့ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြလျက် များစွာသော နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ထိုင်နေကြလျက် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြသောအခါထိုနတ်မင်းကြီးတို့ နေရာ၏ နောက်၌ အကျွန်ုပ်တို့ ထိုင်နေရပါ၏။

--

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ယခုမှ ဖြစ်လာကြသော နတ်တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား ထို့ကြောင့် တာဝတ

သာနတ်တို့သည် ''အချင်းတို့ အသူရာအပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက်စည်ကားလာပေကုန် စွတကား''ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

295. ‘‘Atha kho, bhante, sakko devānamindo devānaṃ tāvatiṃsānaṃ sampasādaṃ viditvā imāhi gāthāhi anumodi –

‘Modanti vata bho devā, tāvatiṃsā sahindakā;

Tathāgataṃ namassantā, dhammassa ca sudhammataṃ.

Nave deve ca passantā, vaṇṇavante yasassine;

Sugatasmiṃ brahmacariyaṃ, caritvāna idhāgate.

Te aññe atirocanti, vaṇṇena yasasāyunā;

Sāvakā bhūripaññassa, visesūpagatā idha.

Idaṃ disvāna nandanti, tāvatiṃsā sahindakā;

Tathāgataṃ namassantā, dhammassa ca sudhammata’nti.

‘‘Tena sudaṃ , bhante, devā tāvatiṃsā bhiyyoso mattāya attamanā honti pamuditā pītisomanassajātā; ‘dibbā vata, bho, kāyā paripūrenti, hāyanti asurakāyā’’’ti.
၂၉၅. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

‘မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။

သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။

သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ’န္တိ။

‘‘တေန သုဒံ ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ; ‘ဒိဗ္ဗာ ဝတ၊ ဘော၊ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊ ဟာယန္တိ အသုရကာယာ’’’တိ။
295. Then, Venerable Sir, Sakka, King of the devas, knowing the happiness of the Tāvatimsā devas, expressed joyful appreciation in these verses:

"Indeed Sir, on seeing the new devas who have reached this (Tāvatimsā realm) after leading the life of purity in accordance with the Teaching of Sugata (i.e. the Buddha), and who are possessed of splendid appearances and large retinues, the Tāvatimsā devas together with

Sakka, King of the devas bowed down in homage to the Tāthagata and to the Dhamma as an excellent doctrine and rejoiced.

The disciples of the Buddha who have reached here (i.e. this deva realm) with extraordinary distinction, exceeds other devas in (splendour of) appearance (largeness of) retinue, and length of life.

On seeing this, the Tāvatimsā devas together with Sakka, King of the devas, bowed down in homage to the Tathāgata and to the Dhamma, an excellent Doctrine, and rejoiced”.

Venerable Sir, because of that (joyful appreciation of Sakka) the Tāvatimsā devas were pleased, delighted, and filled with joy and satisfied beyond measure (saying): "Indeed Sirs, the host of devas have become full and teeming, whilst the host of asurās have diminished.”

၂၉၅။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြသည်ကို သိ၍ ဤဂါထာတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားပါ၏-

''အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤ တာဝတိံသာဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်း အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံသော နတ်အ သစ်တို့ကို တွေ့မြင်ရကုန်၍သိကြားမင်းနှင့် တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏တရားကောင်းအဖြစ်ကိုလည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ဝမ်းမြောက် ပေကုန်စွတကား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ဤ (နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာကုန် သောထို (နတ်အသစ်) တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း အသက်အားဖြင့်လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ် ပေကုန်၏။

ဤ (အကြောင်းအရာ) ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်းအဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြကုန်၏''ဟု (ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား ပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထို (သိကြားမင်း၏ ဝမ်းမြောက်စကား)ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ''အချင်းတို့ အသူရာ အပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက်စည်ကား လာပေကုန်စွတကား''ဟုအတိုင်းထက် အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

Aṭṭha yathābhuccavaṇṇā အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စဝဏ္ဏာ

(2) Eight Immutable True Qualities မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး

296. ‘‘Atha kho, bhante, sakko devānamindo devānaṃ tāvatiṃsānaṃ sampasādaṃ viditvā deve tāvatiṃse āmantesi – ‘iccheyyātha no tumhe, mārisā, tassa bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe sotu’nti? ‘Icchāma mayaṃ, mārisa, tassa bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe sotu’nti. Atha kho, bhante, sakko devānamindo devānaṃ tāvatiṃsānaṃ bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe payirudāhāsi – ‘taṃ kiṃ maññanti, bhonto devā tāvatiṃsā? Yāvañca so bhagavā bahujanahitāya paṭipanno bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ. Evaṃ bahujanahitāya paṭipannaṃ bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Svākkhāto kho pana tena bhagavatā dhammo sandiṭṭhiko akāliko ehipassiko opaneyyiko paccattaṃ veditabbo viññūhi. Evaṃ opaneyyikassa dhammassa desetāraṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Idaṃ kusalanti kho pana tena bhagavatā supaññattaṃ, idaṃ akusalanti supaññattaṃ. Idaṃ sāvajjaṃ idaṃ anavajjaṃ, idaṃ sevitabbaṃ idaṃ na sevitabbaṃ, idaṃ hīnaṃ idaṃ paṇītaṃ, idaṃ kaṇhasukkasappaṭibhāganti supaññattaṃ. Evaṃ kusalākusalasāvajjānavajjasevitabbāsevitabbahīna-paṇītakaṇhasukkasappaṭibhāgānaṃ dhammānaṃ paññapetāraṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Supaññattā kho pana tena bhagavatā sāvakānaṃ nibbānagāminī paṭipadā, saṃsandati nibbānañca paṭipadā ca. Seyyathāpi nāma gaṅgodakaṃ yamunodakena saṃsandati sameti, evameva supaññattā tena bhagavatā sāvakānaṃ nibbānagāminī paṭipadā, saṃsandati nibbānañca paṭipadā ca. Evaṃ nibbānagāminiyā paṭipadāya paññapetāraṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Abhinipphanno [abhinippanno (pī. ka.)] kho pana tassa bhagavato lābho abhinipphanno siloko, yāva maññe khattiyā sampiyāyamānarūpā viharanti, vigatamado kho pana so bhagavā

āhāraṃ āhāreti. Evaṃ vigatamadaṃ āhāraṃ āharayamānaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Laddhasahāyo kho pana so bhagavā sekhānañceva paṭipannānaṃ khīṇāsavānañca vusitavataṃ. Te bhagavā apanujja ekārāmataṃ anuyutto viharati. Evaṃ ekārāmataṃ anuyuttaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Yathāvādī kho pana so bhagavā tathākārī, yathākārī tathāvādī, iti yathāvādī tathākārī, yathākārī tathāvādī. Evaṃ dhammānudhammappaṭipannaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Tiṇṇavicikiccho kho pana so bhagavā vigatakathaṃkatho pariyositasaṅkappo ajjhāsayaṃ ādibrahmacariyaṃ. Evaṃ tiṇṇavicikicchaṃ vigatakathaṃkathaṃ pariyositasaṅkappaṃ ajjhāsayaṃ ādibrahmacariyaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā’ti.

၂၉၆. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘ဣစ္ဆေယျာထ နော တုမှေ၊ မာရိသာ၊ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတု’န္တိ? ‘ဣစ္ဆာမ မယံ၊ မာရိသာ၊ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတု’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ – ‘တံ ကိံ မညန္တိ၊ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ? ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သွာက္ခါတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ဣဒံ ကုသလန္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ၊ ဣဒံ အကုသလန္တိ သုပညတ္တံ။ ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂန္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဟီန-ပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညပေတာရံ

ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝ တာ။

‘‘သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေ ယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝ ကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ပညပေတာရံ ဣမိ နာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘အဘိနိပ္ဖန္နော [အဘိနိပ္ပန္နော (ပီ. က.)] ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ဖန္နော သိလောကော၊ ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သမ္ပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ၊ ဝိဂတမဒော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေ တိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟရယမာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနု ပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘လဒ္ဓသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ။ တေ ဘဂဝါ အပနု ဇ္ဇ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ၊ ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယ ထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာ မ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပေါ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစ ရိယံ။ ဧဝံ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ’တိ။
296.Then, Venerable Sir, Sakka, King of the devas, knowing the happiness of the Tāvatimsā devas, said to the Tāvatimsā devas, "Do you wish friends, to hear the eight immutable true gualities of that Bhagavā?”

Sirs we wish to hear the eight immutable true gualities of the Bhagavā.”

Venerable Sir, then Sakka, King if the devas, proclaimed to the Tāvatimsā devas the eight immutable true gualities of the Bhagavā.

What do you think, Sirs, of that (which I shall say)? The Bhagavā has strenuously practised for the benefit and for the well-being of a great many people, out of compassion for the world, for the advantage, benefit and well-being of devas and men.

We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of strenuously working for the benefit and well-being of a great many people, for safeguarding the world, out of compassion for the world, for the advantage, benefit and well-being of devas and men.(1)

That Bhagavā's Teaching, the Dhamma, is well-expounded; its truths are personally apperceivable; it is not delayed in its results; it can stand investīgation; it is worthy of being perpetually borne in mind; its truth can be realized and experienced by the wise. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of setting forth a Doctrine, which is thus thoroughly worthy of being prepetually borne in mind.(2) .

That Bhagavā has clearly pointed out that "This is meritorious”, has clearly pointed out that "This is demeritorious”, has clearly pointed out that "That is faulty”, "This is not faulty”, “This should be associated with, resorted to,” "This should not be associated with,” "This is inferior” "This is superior”, "This is black or white or this is its counterpart”. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of making known, what is meritorious, what is demeritorious, what is faulty, what is not faulty, what should be associated with, what should not be associated with, what is inferior, what is superior, what is black or white, or what is its counterpart.(3)

The Bhagavā has clearly pointed out to his disciples the practice leading to Nibbāna. Nibbāna and practice go together. Just as, for instance, the waters of Gangā and the waters of the Yamunā rivers come together and are united, even so, that Bhagavā has clearly pointed out to his disciples the practice leading to Nibbāna, Nibbāna and practice go together. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with the characteristic of making known thus the practice leading to Nibbāna. (4)

Abundant are the gifts that accrue to that Bhagavā, great is the fame and following that accrues to him, so that it might be assumed that even kings and princes will feel joyful, with high regard for him. But that Bhagavā takes his food (lit, sustenance) without arrogance or conceit.

We have never seen in the past, not do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of taking (his) food without vanity. (5)

Though that Bhagavā has got companions (namely) those who are still being trained in the practice (of the doctrine) as well as those who are Arahats having come to perfection in the Practice, leaves them and finds pleasure in solitude. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of thus finding pleasure in solitude.(6)

That Bhagavā practices (lit, acts), in keeping with what he says, and says in keeping with what he practises. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristics of thus acting absolutely in comformity with righteousness and truth, practising just as he says and saying just as he practises. (7)

That Bhagavā by the practice of the ancient life of purity (ādibrahmacariya), the noble support has overcome doubt, has rid himself of uncertainty and has fulfilled what his mind has never been bent on. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of thus having been overcome doubt, having got rid of uncertainty, and having fulfilled what his mind was bent on, by the practice of ancient life of purity, the noble support.(8)

၂၉၆။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြသည်ကိုသိ၍ ''အချင်းတို့ သင်တို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို နာကြားလိုကြသလော''ဟု (တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မေးပါသည်)။

အရှင်သိကြားမင်း အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ ကိုနာကြားလိုပါကုန်၏ဟု (နတ်တို့က ပြန်ကြားပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အသျှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောပြောပါသည်။

အချင်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြသနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏အကျိုး စီးပွါးချမ်း သာအလို့ငှါ ကျင့်တော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့ လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါလောကကို စောင့် ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူ

တို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ကျင့်တော်မူသည့်ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်းထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရ ကုန်။ (၁)

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ လာလှည့်ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင်ခံစား နိုင်သောတရားတော်ပါပေတည်း၊ ဤသို့ (မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားကို ဟောတော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့မတွေ့ မြင်ရကုန်။ (၂)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ''ဤကား ကုသိုလ်တည်း''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏၊ ''ဤကားအကုသိုလ်တည်း''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏၊ ''ဤကား အပြစ်ရှိ၏၊ ဤကား အပြစ် မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏၊ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏၊ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းညစ်သောအဖို့, ဖြူစင်သော အဖို့ ရှိ၏''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်, အပြစ်ရှိ အပြစ်မရှိ, မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်, အယုတ်အမြတ်, မည်းညစ်သောအဖို့ ဖြူစင်သော အဖို့ရှိသောတရားတို့ကို ဟောပြတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၃)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပါပေ၏၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် အကျင့်သည် နီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏၊ ဥပမာအားဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည်ယမုနာမြစ်ရေနှင့် နီးနှောဆက်စပ်လျက် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပါပေ၏၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်အကျင့်သည် နီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို

--

ဟောကြားတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်းထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၄)

ထိုမြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်သပ်ပကာ အကျော်အစောသည် မင်းများပင် ဝမ်းသာအားရဖြစ်နေကြသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် အလွန်ပြည့်စုံပါပေ၏၊ သို့သော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ကားမာန်ယစ်ခြင်းကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ မာန်ယစ်ခြင်းကင်းလျက်အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေး

တော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင် ရကုန်၊ ယခုလည်း ထို မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၅)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကျင့်သုံးဆဲ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျင့်သုံးပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အဖော်များရှိနေပါ သော်လည်း ထိုအဖော်များကို စွန့်ခွါ၍ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်လျက် နေတော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်သည့် ဤအဂ ႆါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင် ရကုန်၊ ယခုလည်း ထို မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၆)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြော လေ့ရှိပါပေ၏။ ဤသို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိ၍ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိလျက် ဤ နည်းဖြင့် (လောကုတ္တရာ) တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည့် ဤအဂ ႆါနှင့်ပြည့်စုံ သော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါးငါတို့မတွေ့ မြင်ရကုန်။ (၇)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သောမဂ်ရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ သို့လောသို့လော တွေးတောခြင်းကင်းပြီး ဖြစ်တော်မူပါ ပေ၏၊ အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလိုရှိတော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့ မြတ်သောမဂ်ရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယ ဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်လျက် သို့လောသို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီးဖြစ်လျက် အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလိုရှိသည့်ဤ အဂ ႆါနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၈)

297. ‘‘Ime kho, bhante, sakko devānamindo devānaṃ tāvatiṃsānaṃ bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe payirudāhāsi. Tena sudaṃ, bhante, devā tāvatiṃsā bhiyyoso mattāya attamanā honti pamuditā pītisomanassajātā bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe sutvā. Tatra, bhante, ekacce devā evamāhaṃsu – ‘aho vata, mārisā, cattāro sammāsambuddhā loke uppajjeyyuṃ dhammañca deseyyuṃ yathariva bhagavā. Tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Ekacce devā evamāhaṃsu – ‘tiṭṭhantu, mārisā, cattāro sammāsambuddhā, aho vata, mārisā, tayo sammāsambuddhā loke uppajjeyyuṃ dhammañca deseyyuṃ yathariva bhagavā. Tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Ekacce devā evamāhaṃsu – ‘tiṭṭhantu, mārisā, tayo sammāsambuddhā, aho vata, mārisā, dve

sammāsambuddhā loke uppajjeyyuṃ dhammañca deseyyuṃ yathariva bhagavā. Tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti.
၂၉၇. ‘‘ဣမေ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒာဟာသိ။ တေန သုဒံ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုတွာ။ တတြ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စေ ဒေဝါ ဧဝမာဟံသု – ‘အဟော ဝတ၊ မာရိသာ၊ စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂဝါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ ဧကစ္စေ ဒေဝါ ဧဝမာဟံသု – ‘တိဋ္ဌန္တု၊ မာရိသာ၊ စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အဟော ဝတ၊ မာရိသာ၊ တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂဝါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ ဧကစ္စေ ဒေဝါ ဧဝမာဟံသု – ‘တိဋ္ဌန္တု၊ မာရိသာ၊ တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အဟော ဝတ၊ မာရိသာ၊ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂဝါ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။

297.Venerable Sir, Sakka, King if the devas (thus) proclaimed to the Tāvatimsā devas these eight immutable true gualities of the Bhagavā. Venerable Sir, on hearing these eight immutable true gualities of the Bhagavā, the Tāvatimsā devas were pleased, delighted and filled with joy and satisfied beyond
measure.

Then, Venerable Sir, some of the devas (at that assembly) said thus “O Sirs, indeed it would be very good if four Perfectly Self Enlightened Ones like the (present) Bhagavā were to arise in the world and expound the Dhamma! That would be for the benefit and well-being of a great many people, for safeguarding the world out of compassion for the world and for the advantage, benefit and well-being of devas and men.”

Some of the devas said thus: “O Sirs, leave alone four Buddhas, it would be very good if (even) three Perfectly Self Enlightened Ones, like the present Bhagavā were to arise in the world and expound the Dhamma! That would be for the benefit, and well-being of a great many people, for safeguarding the world, out of compassion for the world and for the advantage, benefit and well-being of devas and men.

Some of the devas said thus; "O Sirs, leave alone three Buddhas, it would be very good if (even) two Perfectly Self Enlightened Ones like the present Bhagavā were to arise in the world and expound the Dhamma! That would be for the benefit and well-being of a great many people,

for safeguarding the world out of compassion for the world, and for the advantage, benefit and well-being of devas and men".

၂၉၇။ အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရား၏မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော ဤဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောပြောပါသည်၊ အသျှင်ဘုရား ထို (သို့ဟောပြောသော)ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကိုကြားနာရ၍ အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထို (နတ်အစည်းအဝေး) ၌ အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ဆိုပါကုန်၏-

''အချင်းတို့ (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့သော လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ ပွင့်၍တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟောခြင်း) သည် လူအများတို့၏စီးပွါးချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွါး ချမ်းသာ အလို့ငှါဖြစ်ရာ၏''ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။

အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏-

''အချင်းတို့ လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ကို ထားပါကုန်ဦး၊ အချင်းတို့ သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ လောက၌ ပွင့်၍ တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေ စွ၊ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟော ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏''ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။ အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏-

--

''အချင်းတို့ သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ကို ထားပါကုန်ဦး၊ အချင်းတို့ နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ လောက၌ပွင့်၍ တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟော ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏''ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။

298. ‘‘Evaṃ vutte , bhante, sakko devānamindo deve tāvatiṃse etadavoca – ‘aṭṭhānaṃ kho etaṃ, mārisā, anavakāso, yaṃ ekissā lokadhātuyā dve arahanto sammāsambuddhā apubbaṃ acarimaṃ uppajjeyyuṃ, netaṃ ṭhānaṃ vijjati. Aho vata, mārisā, so bhagavā appābādho appātaṅko ciraṃ dīghamaddhānaṃ tiṭṭheyya. Tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussāna’nti. Atha kho, bhante, yenatthena devā tāvatiṃsā sudhammāyaṃ sabhāyaṃ sannisinnā honti sannipatitā, taṃ atthaṃ

cintayitvā taṃ atthaṃ mantayitvā vuttavacanāpi taṃ cattāro mahārājāno tasmiṃ atthe honti. Paccānusiṭṭhavacanāpi taṃ cattāro mahārājāno tasmiṃ atthe honti, sakesu sakesu āsanesu ṭhitā avipakkantā.

Te vuttavākyā rājāno, paṭiggayhānusāsaniṃ;

Vippasannamanā santā, aṭṭhaṃsu samhi āsaneti.

၂၉၈. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ ဧတဒဝေါစ – 'အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ၊ မာရိသာ၊ အနဝကာသော၊ ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အဟော ဝတ၊ မာရိသာ၊ သော ဘဂဝါ အပ္ပါဗာဓော အပ္ပါတင်္ကော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယျ။ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန'န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ယေနတ္ထေန ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ၊ တံ အတ္ထံ စိန္တယိတွာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတွာ ဝုတ္တဝစနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ။ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ၊ သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ။

တေ ဝုတ္တဝါကျာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယှာနုသာသနိံ။

ဝိပ္ပသန္နမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမှိ အာသနေတိ။

298.Venerable Sir, when this was said (by the devas), Sakka, King of devas, said thus to the Tāvatimsā devas Friends, this is impractical and impossible; that two Homage Worthy, Perfectly Self Enlightened Ones should arise at the same time in a single world system, is not a possible thing. Friends, indeed it would be a very good thing if that Bhagavā were to remain (alive) for a very long time, without illness and without suffering from disease. That would be for the benefit, and well-being of a great many people, for safeguarding the world out of compassion for the world, and for the advantage, benefit and well-being of devas and men."

Venerable Sir, after the matter for which the Tāvatimsā devas had assembled in the Sudhammā Assembly Hall, had been considered and discussed, and (although) the four deva kings had received instructions and directives on this matter, they did not leave, but remained in their respective places.

Those four great deva kings, having received instructions and further directives, were filled with extraordinary happiness and remained tranguil in their own places.

၂၉၈။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုကုန်လတ်သော် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏-

''အချင်းတို့ တစ်ခုတည်းသော လောကဓာတ်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့သည် မရှေးမနှောင်း (တစ်ပြိုင်နက်) ဖြစ်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ အချင်း တို့ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အနာရောဂါကင်းသည်ဖြစ်၍ အသက်ရှည်မြင့်စွာ တည်နေနိုင်ပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ထိုသို့ တည်နေခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့် ရှောက်ရန် အလို့ငှါနတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏''ဟု (ဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့စည်းဝေးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ကိစ္စကို စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီးသဖြင့် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍မိန့်မှာချက် နောက်ထပ် ညွှန်ကြားချက်များကို ခံယူပြီးလျှင် ဖဲခွါမသွားကြသေးမူ၍ မိမိတို့နေရာ၌ တည်လျက်ရှိပါကုန်၏-

မိန့်မှာချက်ကို ရရှိသော ထိုနတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက်ကို လည်းခံယူကုန်ပြီး၍ စိတ်ကြည်နူးကာ မိမိတို့နေရာ၌ ငြိမ်သက်စွာ တည်လျက်ရှိကုန်၏။

299. ‘‘Atha kho, bhante, uttarāya disāya uḷāro āloko sañjāyi, obhāso pāturahosi atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Atha kho, bhante, sakko devānamindo deve tāvatiṃse āmantesi – ‘yathā kho, mārisā, nimittāni dissanti, uḷāro āloko sañjāyati, obhāso pātubhavati , brahmā pātubhavissati; brahmuno hetaṃ pubbanimittaṃ pātubhāvāya, yadidaṃ āloko sañjāyati obhāso pātubhavatīti.

‘Yathā nimittā dissanti, brahmā pātubhavissati;

Brahmuno hetaṃ nimittaṃ, obhāso vipulo mahā’ti.

၂၉၉. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယိ၊ ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘ယထာ ခေါ၊ မာရိသာ၊ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ၊ ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယတိ၊ ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ ၊ ဗြဟ္မာ ပါတုဘဝိဿတိ; ဗြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ၊ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော ပါတုဘဝတီတိ။

‘ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတုဘဝိဿတိ။

ဗြဟ္မုနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာ’တိ။

299.Venerable Sir, then at that time, a great illuminating light, with radiance exceeding the celestial light of the devas, appeared from the north. Then, Venerable Sir, Sakka, King of the devas said to the Tāvatimsā devas, "Sirs, signs are seen; there is a great illuminating light, a radiance has appeared;

(therefore) a Brahmā will certainly appear; this occurrence of light, this appearance of radiance, is a portent of the appearance of a Brahmā”.

When these portents are seen, a Brahmā will appear; this great, illuminating light is indeed a sign of the appearance of a Brahmā.

၂၉၉။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခိုက်တွင် နတ်တို့၏ နတ်အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် မြောက်အရပ်မှ ထွက်ပေါ်လာပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင်သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မိန့်ဆိုပါ၏-

''အချင်းတို့ (ဗြဟ္မာထင်ရှားပေါ်လာရန်) ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ကြီးကျယ်သောအလင်းရောင်သည် ထွက်ပေါ်လာ၏၊ (သို့ဖြစ်၍) ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာလတ္တံ့၊ ဤအလင်းရောင့်ထွက်ပေါ်လာခြင်းသည် ဗြဟ္မာထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေးနိမိတ် ဖြစ်သည်''ဟု (မိန့်ဆိုပါ၏)။

ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့ ထင်သောကြောင့် ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာလတ္တံ့၊ ဤကြီး မားပြန့်ကျယ်သော အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဗြဟ္မာပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေး နိမိတ်ပေတည်း။

Sanaṅkumārakathā သနင်္ကုမာရကထာ
(3) The Sanankumara Brahmā သနင်္ကုမာရ ဗြဟ္မာမင်း အကြောင်း

300. ‘‘Atha kho, bhante, devā tāvatiṃsā yathāsakesu āsanesu nisīdiṃsu – ‘obhāsametaṃ ñassāma, yaṃvipāko bhavissati, sacchikatvāva naṃ gamissāmā’ti. Cattāropi mahārājāno yathāsakesu āsanesu nisīdiṃsu – ‘obhāsametaṃ ñassāma, yaṃvipāko bhavissati, sacchikatvāva naṃ gamissāmā’ti. Idaṃ sutvā devā tāvatiṃsā ekaggā samāpajjiṃsu – ‘obhāsametaṃ ñassāma, yaṃvipāko bhavissati, sacchikatvāva naṃ gamissāmā’ti.

‘‘Yadā, bhante, brahmā sanaṅkumāro devānaṃ tāvatiṃsānaṃ pātubhavati, oḷārikaṃ attabhāvaṃ abhinimminitvā pātubhavati. Yo kho pana, bhante, brahmuno pakativaṇṇo, anabhisambhavanīyo so devānaṃ tāvatiṃsānaṃ cakkhupathasmiṃ. Yadā, bhante, brahmā sanaṅkumāro devānaṃ tāvatiṃsānaṃ pātubhavati, so aññe deve atirocati vaṇṇena ceva yasasā ca. Seyyathāpi, bhante, sovaṇṇo viggaho mānusaṃ viggahaṃ atirocati, evameva kho, bhante, yadā brahmā sanaṅkumāro devānaṃ tāvatiṃsānaṃ pātubhavati, so aññe deve atirocati vaṇṇena ceva yasasā ca. Yadā, bhante, brahmā sanaṅkumāro devānaṃ tāvatiṃsānaṃ pātubhavati, na tassaṃ parisāyaṃ koci devo abhivādeti vā paccuṭṭheti vā āsanena vā nimanteti. Sabbeva tuṇhībhūtā pañjalikā pallaṅkena nisīdanti – ‘yassadāni devassa pallaṅkaṃ icchissati brahmā sanaṅkumāro, tassa devassa pallaṅke nisīdissatī’ti. Yassa kho pana, bhante, devassa brahmā sanaṅkumāro pallaṅke nisīdati, uḷāraṃ so labhati devo vedapaṭilābhaṃ, uḷāraṃ so labhati devo somanassapaṭilābhaṃ . Seyyathāpi, bhante, rājā khattiyo muddhāvasitto adhunābhisitto rajjena, uḷāraṃ so labhati vedapaṭilābhaṃ, uḷāraṃ so labhati somanassapaṭilābhaṃ, evameva kho, bhante, yassa devassa brahmā sanaṅkumāro pallaṅke nisīdati, uḷāraṃ so labhati devo vedapaṭilābhaṃ, uḷāraṃ so labhati devo somanassapaṭilābhaṃ. Atha, bhante, brahmā sanaṅkumāro devānaṃ tāvatiṃsānaṃ sampasādaṃ viditvā antarahito imāhi gāthāhi anumodi –

‘Modanti vata bho devā, tāvatiṃsā sahindakā;

Tathāgataṃ namassantā, dhammassa ca sudhammataṃ.

‘Nave deve ca passantā, vaṇṇavante yasassine;

Sugatasmiṃ brahmacariyaṃ, caritvāna idhāgate.

‘Te aññe atirocanti, vaṇṇena yasasāyunā;

Sāvakā bhūripaññassa, visesūpagatā idha.

‘Idaṃ disvāna nandanti, tāvatiṃsā sahindakā;

Tathāgataṃ namassantā, dhammassa ca sudhammata’nti.

၃၀၀. ‘‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဥဠာရံ, ယံ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဥဠာရံ, ယံ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။ ဣဒံ သုတွာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဧကဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဥဠာရံ, ယံ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္စိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။

‘‘ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ပါတုဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဗြဟ္မုနော ပကတိဝဏ္ဏော, အနဘိသမ္ဘဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, သောဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဒါ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, န တဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ သဗ္ဗေဝ တုဏှီဘူတာ ပဉ္ဇလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ – ‘ယဿဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကံ ဣစ္ဆိဿတိ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော, တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒိဿတီ’တိ။ ယဿ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝဿ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဿ ဒေဝဿ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ အန္တရဟိတော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

‘မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ, တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာ, ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

‘နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ, ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။

သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ, စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

‘တေ အညေ အတိရောစန္တိ, ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။

သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

‘ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ’န္တိ။

300.Then, Venerable Sir, the Tāvatimsā devas remained in their own seates (thinking): "We will (wait to) ascertain (the cause of) this great light. Only after we have seen with our own eyes the effect (of this great light), we will go”. The four great deva kings also remained in their own seats, (thinking): " We will (wait to) ascertain (the cause of) this great light. Only after we have seen with our eyes the effect (of the great light) we will go”.

When they heard this (announcement of a Brahmā's appearance by Sakka), the Tāvatimsā devas became calm and absorbed (in the thought): "We will (wailt to) ascertain (the cause of) this great light. Only after we have seen with our own eyes the effect (of this great light) we will go”.

Venerable Sir, the Sanankumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas, only after creating a grosser (lit., gross, coarse) form (or appearance) of himself. Venerable Sir, (the reason is that) a Brahmā's natural (or original) appearance cannot be seen by the eyes (lit, cannot reach the sight) of the Tāvatimsā devas. Venerable Sir, when the Sanankumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and (number) of retinue. Just as, Venerable Sir, a golden figure outshines a human form, even so when the Sanankumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas, he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and number of retinue.

Venerable Sir, when the Sanankumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas, none of the devas in that assembly paid homage to him, nor rose from his seat (in welcome) nor invited him to take his seat. All (the devas) sat cross-legged, with the palms (of the hands) touching together, and held up to the forehead (as a taken of respect), silently, (thinking): "Now, if the Sanankumāra Brahmā desires the couch of any deva, he will seat himself on the couch of that deva.”

Venerable Sir, if the Sanaikumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and (number) of retinue. Just as,

Venerable Sir, a golden figure outshtnes a human form, even so when the Sanankumāra Brahmā appeared before the Tāvatimsā
devas, he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and number of retinue. When the Sanankumara Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and (number) of retinue. Just as, Venerable Sir, a golden figure outshines a human form, even so when the Sanankumara Brahmā appeared before the Tāvatimsā devas, he surpassed the (other) devas in splendour of appearance and number of retinue. Brahma should seat himself on the couch of a certain deva, that deva would get the greatest joyful feeling, would get the greatest happiness. Just as, Venerable Sir, an anointed king, rules over earthy domains, who has been just anointed as king on the crown of the head, feels the greatest joy, the highest happiness, even so, Venerable Sir, the deva, on
whose couch the Sanankumāra Brahmā seated himself would feel (lit., get) the greatest joy, the greatest happiness.

Then, Venerable Sir, the Sananikumāra Brāhmā, knowing the happiness of the devas. (without making himself visible) expressed his joyful appreciation in these verses:

Indeed Sirs, on seeing the new devas who have reached this (Tāvatimsā realm) after leading the life of purity in a accordance with the Teaching of the Sugata (i.e the Buddha) and who are possessed of splendid appearances and large retinues, the Tāvatimsā devas together with Sakka, King of the devas, bowed down in homage to the Tathāgata, and to the Dhamma as an excellent Doctrine and rejoiced.

The disciple of him, who is of massive wisdom (i.e. the Buddha), who has reached here (i.e this deva realm) with extraordinary distinction surpassed other devas in splendour of appearance, number of retinue, and longevity.

On seeing this, the Tāvatimsā devas together with Sakka, King of the devas, bowed down in homage to the Tathāgata and to the Dhamma as an excellent Doctrine and rejoiced.
၃၀၀။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ''ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် အကျိုးကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့''ဟု (ရည်ရွယ်၍) မိမိတို့၏ ထိုင်မြဲနေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေပါကုန်၏။ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည်လည်း ''ဤ အလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်မည့်အကျိုး ကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့''ဟု (ရည်ရွယ်၍) မိမိ မိမိတို့၏ထိုင်မြဲနေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေပါကုန်၏။

တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဖြဟ္မာပေါ်လာလတ္တံ့ဟု ဆိုသော သိကြားမင်း၏ ဤစကားကို ကြားကုန်၍ ''ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့်အကျိုးကိုမျက်မှောက်တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့''ဟု (ရည်ရွယ်၍) ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာစိတ်ဝင်စားလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ကမ်းတမ်းသောအတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက် ပေါ်လာရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား (အကြောင်းမူကား) ဖြဟ္မာ၏ ပကတိအဆင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ မျက်စိ၌ မထင်ပေါ်နိုင်ပါ။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာသောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်းသာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာအားဖြင့် ရွှေစင်ရုပ်ကိုယ်သည် လူ၏ရုပ်ကိုယ်ထက်သာလွန်၍ တင့်တယ်သကဲ့သို့အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာသောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်းသာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာသောအခါ ထိုပရိသတ်၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော နတ်မျှ သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာကို ရှိလည်း မခိုးပါ၊ ခရီးဦးကြိုလည်း မပြုပါ၊ နေရာဖြင့်လည်း မဖိတ်ခေါ်ပါ၊ ''ယခုအခါ သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် အလိုရှိရာ နတ်၏ပလ္လင်၌ ထိုင်လတ္တံ့''ဟု (ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နှလုံးသွင်းလျက်) အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် လက်အုပ်ချီကာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည် မြတ်သောဝမ်းမြောက်မှု မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကို ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာအားဖြင့် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းပြီးခါစဖြစ်သော အဘိသိက်ခံ ရေမြွေရှင်မင်းသည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှု ဝမ်းသာမှုကိုရသကဲ့သို့အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည်မြတ် သော ဝမ်းမြောက်မှုကိုရပါ၏၊ မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကိုရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် သနင်္ကုမာရဖြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြသည်ကို သိ၍ကိုယ်ထင်ရှား မပြသေးဘဲ ဤဂါထာတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား၏-

--
''အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤတာဝတိံသာ့နတ်ဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်း အခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံသော နတ်အသစ်တို့ကို တွေ့မြင်၍သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏တရားကောင်း အဖြစ်ကိုလည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ဝမ်းမြောက်ပေကုန်စွတကား။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ဤ (နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာ ကုန်သောထို (နတ်အသစ်) တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်း ကောင်းအခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပေကုန်၏။

ဤ (အကြောင်းအရာ) ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြကုန်၏''ဟု (ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား ပါ၏)။

301. ‘‘Imamatthaṃ, bhante, brahmā sanaṅkumāro abhāsittha. Imamatthaṃ, bhante , brahmuno sanaṅkumārassa bhāsato aṭṭhaṅgasamannāgato saro hoti vissaṭṭho ca viññeyyo ca mañju ca savanīyo ca bindu ca avisārī ca gambhīro ca ninnādī ca. Yathāparisaṃ kho pana, bhante, brahmā sanaṅkumāro sarena viññāpeti, na cassa bahiddhā parisāya ghoso niccharati. Yassa kho pana, bhante, evaṃ aṭṭhaṅgasamannāgato saro hoti, so vuccati ‘brahmassaro’ti. Atha kho, bhante, devā tāvatiṃsā brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ etadavocuṃ – ‘sādhu, mahābrahme, etadeva mayaṃ saṅkhāya modāma; atthi ca sakkena devānamindena tassa bhagavato aṭṭha yathābhuccā vaṇṇā bhāsitā; te ca mayaṃ saṅkhāya modāmā’ti.
၃၀၁. ‘‘ဣမမတ္ထံ၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော အဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ၊ ဘန္တေ ၊ ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္နာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော သရေန ဝိညာပေတိ၊ န စဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ။ ယဿ ခေါ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ၊ သော ဝုစ္စတိ ‘ဗြဟ္မဿရော’တိ။ အထ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘သာဓု၊ မဟာဗြဟ္မေ၊ ဧတဒေဝ မယံ သင်္ခါယ မောဒာမ; အတ္ထိ စ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စာ ဝဏ္ဏာ ဘာသိတာ; တေ စ မယံ သင်္ခါယ မောဒာမာ’တိ။
301.Venerable Sir, Sanankumāra Brahmā spoke (thus) on this matter. Venerable Sir, Sanankumāra Brahmā spoke on this matter with a voice of eightfold characteristics, clear, clearly intelligible, melodious, pleasant to hear, fully rounded, uncracked, deep and resonant.

Venerable Sir, the Sanankumāra Brahmā's voice could reach the entire audience. The sound of his voice does not go beyond the assembly. Venerable Sir, one who has a voice with these eightfold characteristics is said to be Brahmā voiced (i.e. a person with a voice like the voice of a Brahmā).

Then, Venreable Sir, the Tāvatimsā devas said thus to the Sanankumāra Brahmā: "Good Great Brahmā! We rejoice at knowledge of this matter. Sakka, King of the devas, has spoken on the eight immutable gualities of that Bhagavā. We rejoice at coming to know these (gualities)”.

၃၀၁။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို မိန့်ဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းကို မိန့်ဆိုသော သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာ၏ အသံသည် သန့်ရှင်းခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ နားဝင်ချိုခြင်း၊ အသံလုံးခြင်း၊ မကွဲအက်ခြင်း၊ အသံအောင်ခြင်း၊ မြည်ဟိန်းခြင်း ဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ပရိသတ်ရှိသလောက် အသံဖြင့် ကြားသိစေပါသည်၊ ထို (ဗြဟ္မာ) ၏ အသံသည် ပြင်ပသို့လည်း မထွက်ပါ၊ အသျှင်ဘုရား ဤသို့အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အသံရှိသူကို ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံရှိသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား ဤစကားကို ဆိုပါကုန်၏-

''အသျှင်ဗြဟ္မာကြီး အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤအကြောင်းကို သိရ၍ အလွန်ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏၊ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါး တို့ကိုဟောပြောပါ၏၊ ထိုဂုဏ်တို့ကို သိရ၍ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏''ဟု (ဆိုပါ ကုန်၏)။

Aṭṭha yathābhuccavaṇṇā အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စဝဏ္ဏာ
(4) The Eight Immutable True Qualities မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး

302. ‘‘Atha , bhante, brahmā sanaṅkumāro sakkaṃ devānamindaṃ etadavoca – ‘sādhu, devānaminda, mayampi tassa bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe suṇeyyāmā’ti. ‘Evaṃ mahābrahme’ti kho, bhante, sakko devānamindo brahmuno sanaṅkumārassa bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe payirudāhāsi.

‘‘Taṃ kiṃ maññati, bhavaṃ mahābrahmā? Yāvañca so bhagavā bahujanahitāya paṭipanno bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ. Evaṃ bahujanahitāya paṭipannaṃ bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya

devamanussānaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Svākkhāto kho pana tena bhagavatā dhammo sandiṭṭhiko akāliko ehipassiko opaneyyiko paccattaṃ veditabbo viññūhi. Evaṃ opaneyyikassa dhammassa desetāraṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Idaṃ kusala’nti kho pana tena bhagavatā supaññattaṃ, ‘idaṃ akusala’nti supaññattaṃ, ‘idaṃ sāvajjaṃ idaṃ anavajjaṃ, idaṃ sevitabbaṃ idaṃ na sevitabbaṃ, idaṃ hīnaṃ idaṃ paṇītaṃ, idaṃ kaṇhasukkasappaṭibhāga’nti supaññattaṃ. Evaṃ kusalākusalasāvajjānavajjasevitabbāsevitabbahīnapaṇītakaṇhasukkasappaṭibhāgānaṃ dhammānaṃ paññāpetāraṃ. Imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Supaññattā kho pana tena bhagavatā sāvakānaṃ nibbānagāminī paṭipadā saṃsandati nibbānañca paṭipadā ca. Seyyathāpi nāma gaṅgodakaṃ yamunodakena saṃsandati sameti, evameva supaññattā tena bhagavatā sāvakānaṃ nibbānagāminī paṭipadā saṃsandati nibbānañca paṭipadā ca. Evaṃ nibbānagāminiyā paṭipadāya paññāpetāraṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Abhinipphanno kho pana tassa bhagavato lābho abhinipphanno siloko, yāva maññe khattiyā sampiyāyamānarūpā viharanti. Vigatamado kho pana so bhagavā āhāraṃ āhāreti. Evaṃ vigatamadaṃ āhāraṃ āharayamānaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Laddhasahāyo kho pana so bhagavā sekhānañceva paṭipannānaṃ khīṇāsavānañca vusitavataṃ, te bhagavā apanujja ekārāmataṃ anuyutto viharati. Evaṃ ekārāmataṃ anuyuttaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Yathāvādī kho pana so bhagavā tathākārī, yathākārī tathāvādī; iti yathāvādī tathākārī, yathākārī tathāvādī. Evaṃ dhammānudhammappaṭippannaṃ imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā.

‘‘Tiṇṇavicikiccho kho pana so bhagavā vigatakathaṃkatho pariyositasaṅkappo ajjhāsayaṃ ādibrahmacariyaṃ . Evaṃ tiṇṇavicikicchaṃ vigatakathaṃkathaṃ pariyositasaṅkappaṃ ajjhāsayaṃ ādibrahmacariyaṃ. Imināpaṅgena samannāgataṃ satthāraṃ neva atītaṃse samanupassāma, na panetarahi, aññatra tena bhagavatā’ti.
၃၀၂. ‘‘အထ ၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘သာဓု၊ ဒေဝါနမိန္ဒ၊ မယမ္ပိ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုဏေယျာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ မဟာဗြဟ္မေ’တိ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။

‘‘တံ ကိံ မညတိ၊ ဘဝံ မဟာဗြဟ္မာ? ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သွာက္ခါတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ၊ ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ သုပညတ္တံ၊ ‘ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ၊ ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ’န္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဟီနပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညာပေတာရံ။ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘အဘိနိပ္ဖန္နော ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ဖန္နော သိလောကော၊ ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သမ္ပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ။ ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟာရယမာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘လဒ္ဓသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ၊ တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ; ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ။ ဧဝံ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ၊ အညတြ တေန ဘဂဝတာ’တိ။

302.Venerable Sir, then the Sanankumāra Brahmā said thus to Sakka, King of the devas: "Good, King of the devas! Kindly let me also hear the eight immutable true gualities of that Bhagavā”. Venerable Sir, Sakka, King of the devas said, "Very well, Brahmā”, and proclaimed the eight immutable true gualities of that Bhagavā, to Sanankumāra Brahmā (thus):

What do you Sir, Great Brahmā, think of this (which I shall say)? That Bhagavā has strenuously practised for the benefit and for the well-being of a great many people, out of comapssion for the world, for the advantage, benefit and well-being of devas and men. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than the Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of strenuously working for the benefit and well-being of a great many people, for safeguarding the world out of compassion for the world, for the advantage, benefit and well-being of devas and men.(1).

That Bhagava's teaching, the Dhamma, is well-expounded; its truths are personally appreciable; it is not delayed in its results; it can stand investigation; it is worthy of being perpetually borne in mind; its truth can be realized and experience by the wise. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than that Bhagavā who is

completely endowed with this characteristic of setting forth a Doctrine, which is thus thoroughly worthy of being perpetually borne in mind.(2).

That Bhagavā has clearly pointed out that "This is meritorious”, has clearly pointed out that "This is demeritorious”, has clearly pointed out that "This is faulty”, "This is not faulty”, "This should be associated with”, "This should not be associated with”, "This is inferior” "This is superior”, "This is black or white”, We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of making known that what is meritorious, what is demeritorious, what is faulty, what is not faulty, what should be associated with, what should not be associated with, what is inferior, what is superior, what is black or white. (3)

The Bhagavā has clearly pointed out to his disciples the practice leading to Nibbāna. Nibbāna and practice go to together. Just as for instance, the waters of Gangā and the waters of Yamunā rivers come together and are united, the Bhagavā has clearly pointed out to his disciples, the practice leading to Nibbāna, and that Nibbāna and practice go together. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than the Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of making known the practice leading to Nibbāna. (4)

Abundant are the gifts that accrue to that Bhagavā, great is the fame and following that accrues to him, so that it might be assumed that even kings and princes will feel joyful, with high regard for him. That Bhagavā takes his food (lit., sustenance) without arrogance or conceit. We have never seen in the past, nor do we see in the present, a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of taking (his) food without vanity.(5)

Though that Bhagavā has got companions (namely) those who are still being trained in the Practice (of the Doctrine), as well as those who are Arahats having come to perfection in the Practice, he leaves them and finds pleasure in solitude. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of finding pleasure in solitude. (6)

That Bhagavā practises (lit., acts) in keeping with what he says, and says in keeping with what he practises. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of acting absolutely in conformity with righteousness and truth, practising just as he says and saying just as he practises. (7)

That Bhagavā by the practice of the ancient life of purity (ādibrahmacariya) and noble support, has overcome doubts, has rid himself of uncertainly and has fulfilled what his mind has been on. We have never seen in the past, nor do we see in the present a teacher other than that Bhagavā, who is completely endowed with this characteristic of having overcome doubt, having got rid of uncertainty and having fulfilled what his mind was bent on, by the practice of ancient life of purity and noble support.(8)

၃၀၂။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းအား ဤစကားကိုဆို၏၊ ''နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်း တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို နာကြားလိုပါကုန်၏''ဟု (ဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ''ကောင်းပါပြီ အသျှင် ဗြဟ္မာကြီး''ဟု သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောကြား၏။

အသျှင်ဗြဟ္မာကြီးသည် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ပါသနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ အများ၏စီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာ အလို့ငှါလွန်စွာကျင့်တော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ကျင့်တော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကိုရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၁)

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့်အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ လာလှည့်ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင် ခံစား နိုင်သောတရားတော်ပါပေတည်း။ ဤသို့ (မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်ကိုဟောတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၂)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ''ဤကား ကုသိုလ်တည်း''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏၊ ''ဤကားအကုသိုလ်တည်း''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏၊ ''ဤကား အပြစ်ရှိ၏၊ ဤကား အပြစ်မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏၊ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏၊ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းညစ်သောအဖို့, ဖြူစင်သောအဖို့ ရှိ၏''ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်, အပြစ်ရှိ အပြစ်မရှိ, မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်, အယုတ် အမြတ်, မည်းညစ်သောအဖို့ ဖြူစင်သောအဖို့ရှိသောတရားတို့ကို ဟောပြတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ

သော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၃)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပါပေ၏၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် အကျင့်သည် နီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏၊ ဥပမာအားဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည်ယမုနာမြစ် ရေနှင့် နီးနှောဆက်စပ်လျက် တပေါင်းတည်းဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပါပေ၏၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်အကျင့်သည် နီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၄)

--

ထိုမြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်သပ်ပကာ အကျော်အစောသည် မင်းများပင် ဝမ်းသာအားရဖြစ်နေကြသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် အလွန်ပြည့်စုံပါပေ၏။ သို့သော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ကား မာန်ယစ်ခြင်းကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့ မာန်ယစ်ခြင်းကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၅)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကျင့်သုံးဆဲ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျင့်သုံးပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အဖော်များရှိနေပါသော်လည်း ထိုအဖော်များကို စွန့်ခွါ၍ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်လျက် နေတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၆)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိတော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိ၍ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိလျက် ဤနည်းဖြင့် (လောကုတ္တရာ) တရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည့် ဤ အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၇)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော မီရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်းကင်းပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလိုရှိတော်မူပါပေ၏၊ ဤသို့ မြတ်သောမီရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယ

ဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီးဖြစ်လျက် သို့လောသို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီးဖြစ်လျက် အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလိုရှိသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၈) ဟူ၍-

303. ‘‘Ime kho, bhante, sakko devānamindo brahmuno sanaṅkumārassa bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe payirudāhāsi. Tena sudaṃ, bhante, brahmā sanaṅkumāro attamano hoti pamudito pītisomanassajāto bhagavato aṭṭha yathābhucce vaṇṇe sutvā. Atha, bhante, brahmā sanaṅkumāro oḷārikaṃ attabhāvaṃ abhinimminitvā kumāravaṇṇī hutvā pañcasikho devānaṃ tāvatiṃsānaṃ pāturahosi . So vehāsaṃ abbhuggantvā ākāse antalikkhe pallaṅkena nisīdi. Seyyathāpi, bhante, balavā puriso supaccatthate vā pallaṅke same vā bhūmibhāge pallaṅkena nisīdeyya, evameva kho, bhante, brahmā sanaṅkumāro vehāsaṃ abbhuggantvā ākāse antalikkhe pallaṅkena nisīditvā deve tāvatiṃse āmantesi –

၃၀၃. ‘‘ဣမေ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။ တေန သုဒံ၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော အတ္တမနော ဟောတိ ပမုဒိတော ပီတိသောမနဿဇာတော ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုတွာ။ အထ၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏီ ဟုတွာ ပဉ္စသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုရဟောသိ ။ သော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စတ္ထတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

303.Venerable Sir, Sakka, King of devas proclained these eight immutable, true qualities of the Bhagavā to Sanankumāra Brahmā. Venerable Sir, on hearing these immutable, true qualities of the Bhagavā, Sanankumāra Brahmā was pleased, delighted and filled with joy and satisfaction, beyond measure.

Then, Venerable Sir, Sanankumāra Brahmā, creating a gross form of himself, appeared before the Tāvatimsā devas as a youth with five knots of hair on the crown of his head. Rising up into the sky, sat cross-legged in space. Just as, Venerable Sir, a strong man might sit cross-legged on a well spread couch or on level ground, similarly, Venerable Sir, Sanankumāra Brahmā, rising up into the sky, sat cross-legged in space and said to the Tāvatimsā devas:

၃၀၃။ မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား ဟောပြောပါသည် အသျှင်ဘုရား။

အသျှင်ဘုရား ထို (သို့ သိကြားမင်းဟောပြောသော)ကြောင့် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရစ်ပါးတို့ကို ကြားနာရ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်မြိုက်ရွှင်ပြလျက်ရှိပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက်ဦးစွန်းငါးခုရှိသော သတို့သားအသွင်ဖြင့် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာပါ၏။ ထိုဗြဟ္မာသည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ခွန်အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကောင်းစွာ ခင်းထားသော ပလ္လင်၌ဖြစ်စေ ညီညွတ်သော မြေပြင်၌ဖြစ်စေ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေသကဲ့သို့၊ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင်သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေပြီးလျှင် တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို (ဤသို့) ပြောဆိုပါ၏။

Govindabrāhmaṇavatthu ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထု
(5) An Account of the Brahmin Govinda ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ဝတ္ထု

304. ‘‘Taṃ kiṃ maññanti, bhonto devā tāvatiṃsā, yāva dīgharattaṃ mahāpaññova so bhagavā ahosi. Bhūtapubbaṃ, bho, rājā disampati nāma ahosi. Disampatissa rañño govindo nāma brāhmaṇo purohito ahosi. Disampatissa rañño reṇu nāma kumāro putto ahosi. Govindassa brāhmaṇassa jotipālo nāma māṇavo putto ahosi. Iti reṇu ca rājaputto jotipālo ca māṇavo aññe ca cha khattiyā iccete aṭṭha sahāyā ahesuṃ. Atha kho, bho, ahorattānaṃ accayena govindo brāhmaṇo kālamakāsi. Govinde brāhmaṇe kālaṅkate rājā disampati paridevesi – ‘‘yasmiṃ vata, bho, mayaṃ samaye govinde brāhmaṇe sabbakiccāni sammā vossajjitvā pañcahi kāmaguṇehi samappitā samaṅgībhūtā paricārema, tasmiṃ no samaye govindo brāhmaṇo kālaṅkato’’ti. Evaṃ vutte bho reṇu rājaputto rājānaṃ disampatiṃ etadavoca – ‘‘mā kho tvaṃ, deva, govinde brāhmaṇe kālaṅkate atibāḷhaṃ paridevesi. Atthi, deva, govindassa brāhmaṇassa jotipālo nāma māṇavo putto paṇḍitataro ceva pitarā, alamatthadasataro ceva pitarā; yepissa pitā atthe anusāsi, tepi jotipālasseva māṇavassa anusāsaniyā’’ti. ‘‘Evaṃ kumārā’’ti? ‘‘Evaṃ devā’’ti.
၃၀၄. ‘‘တံ ကိံ မညန္တိ၊ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ နာမ အဟောသိ။ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ဂေါဝိန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ။ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ရေဏု နာမ ကုမာရော ပုတ္တော အဟောသိ။ ဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော အဟောသိ။ ဣတိ ရေဏု စ ရာဇပုတ္တော ဇောတိပါလော စ မာဏဝေါ

အညေ့ စ ဆ ခတ္တိယာ ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ သဟာယာ အဟေသုံ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလမကာသိ။ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ပရိဒေဝေသိ – ''ယသ္မိံ ဝတ၊ ဘော၊ မယံ သမယေ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သမ္မာ ဝေါဿဇ္ဇိတွာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေမ၊ တသ္မိံ နော သမယေ ဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလင်္ကတော''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘော ရေဏု ရာဇပုတ္တော ရာဇာနံ ဒိသမ္ပတိံ ဧတဒဝေါစ – ''မာ ခေါ တွံ၊ ဒေဝ၊ ဂေါဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ အတိဗာဠှံ ပရိဒေဝေသိ။ အတ္ထိ၊ ဒေဝ၊ ဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတတရော စေဝ ပိတရာ၊ အလမတ္ထဒသတရော စေဝ ပိတရာ; ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ၊ တေပိ ဇောတိပါလဿေဝ မာဏဝဿ အနုသာသနိယာ''တိ။ ''ဧဝံ ကုမာရာ''တိ? ''ဧဝံ ဒေဝါ''တိ။

304."Sirs, what do you (Tāvatimsā devas) think of that (which I shall say)? That Bhagavā has indeed been a person of great wisdom since a very, very long time ago.

Friends, it happened in the past that there was a king called Disampati. King Disampati's head priest was a brāhmin named Govinda. King Disampati had a son named Renu. The brāhmin Govinda had a son, a young brāhmin, named Jotipāla. The Prince Renu, the young brāhmin Jotipāla and six other princes were friends and companions.

Then friends, after a considerable time had passed, the brāhmin Govinda died. When the brāhmin Govinda died, King Disampati lamented, (saying), "Sirs at a time when we had entirely handed over all affairs (of state) to the brāhmin Govinda and we were fully and thoroughly being endowed with the five kinds of sensual pleasures, at that very time the brāhmin Govinda has died". Friends, on this being said, Prince Renu said to King Disampati "Do not, O King grieve strongly over the death of brāhmin Govinda. There is the young brāhmin Jotipāla, son of brāhmin Govinda, who is wiser than his father was, better able to perceive the affairs of state than his father could. Also the advice given by his father on (various) affairs (of state) was (in fact) the advice of Jotipāla, the young brāhmin.

"Prince is that so?"

"O king itis so".

၃၀၄။ အချင်းတို့ ထိုအရာကို အသျှင်တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလကပင် ကြီးကျယ်သော ပညာရှိ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

အချင်းတို့ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဒိသမ္ပတိမည်သော မင်းသည် ရှိ၏၊ ဒိသမ္ပတိမင်း၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ဂေါဝိန္ဒအမည် ရှိ၏၊ ဒိသမ္ပတိမင်းအား ရေဏုမည်သော သားတော်သည် ရှိ၏၊ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအားလည်း ဇောတိ

ပါလလုလင်မည်သော သားသည် ရှိ၏၊ ဤဆိုခဲ့သော ရေဏုမင်းသား, ဇောတိပါလလုလင်တို့နှင့်တကွ အခြား မင်းသား ခြောက်ဦးအားဖြင့် ဤရှစ်ဦးတို့သည် အပေါင်းအဖော် (သူငယ်ချင်း) များ ဖြစ်ကြကုန်၏။

အချင်းတို့ ထို့နောက် ကာလကြာမြင့်သောအခါ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကွယ်လွန်လေ၏။ ဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏားကွယ်လွန် သောအခါ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏၊ ''အချင်းတို့ ငါတို့သည် အလုံးစုံသောကိစ္စတို့ကို ဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏားအား လွှဲအပ်၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ ခံစားနေရကုန်စဉ် ငါတို့၏ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကွယ်လွန်ခဲ့၏တကား''ဟု (ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏)။ အချင်းတို့ ဤသို့ဆို၍ ငိုကြွေးသော် ရေဏုမင်းသားသည် ဒိ သမ္ပတိမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

''အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကွယ်လွန်သည့်အတွက် ပြင်းစွာ မငိုကြွေး မမြည်တမ်းပါ လင့်၊ အရှင်မင်းမြတ် ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား၏သား ဇောတိပါလမည်သော လုလင်သည် ရှိပါ၏၊ (သူသည်) အဖထက် သာ၍ ပညာလည်း ရှိပါ၏၊ အဖထက်သာ၍ အမှုကိစ္စကိုလည်း မြင်စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ သူ့အဖညွှန်ကြားခဲ့သော အမှု ကိစ္စတို့သည်လည်း ဇောတိပါလလုလင် ညွှန်ကြားချက်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏''ဟု (လျှောက်၏)။

''မင်းသား ဤသို့ဟုတ်ပါ၏လော''ဟု (မေးတော်မူ၏)။

''အရှင်မင်းမြတ် ဤသို့ဟုတ်ပါ၏''ဟု (လျှောက်တင်၏)။

Mahāgovindavatthu မဟာဂေါဝိန္ဒဝတ္ထု

(6) “An Account of the Mahā Govinda" မဟာဂေါဝိန္ဒ ဝတ္ထု

305. ‘‘Atha kho, bho, rājā disampati aññataraṃ purisaṃ āmantesi – ‘‘ehi tvaṃ, ambho purisa, yena jotipālo nāma māṇavo tenupasaṅkama; upasaṅkamitvā jotipālaṃ māṇavaṃ evaṃ vadehi – ‘bhavamatthu bhavantaṃ jotipālaṃ, rājā disampati bhavantaṃ jotipālaṃ māṇavaṃ āmantayati, rājā disampati bhoto jotipālassa māṇavassa dassanakāmo’’’ti. ‘‘Evaṃ, devā’’ti kho, bho, so puriso disampatissa rañño paṭissutvā yena jotipālo māṇavo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā jotipālaṃ māṇavaṃ etadavoca – ‘‘bhavamatthu bhavantaṃ jotipālaṃ, rājā disampati bhavantaṃ jotipālaṃ māṇavaṃ āmantayati , rājā disampati bhoto jotipālassa māṇavassa dassanakāmo’’ti. ‘‘Evaṃ, bho’’ti kho bho jotipālo māṇavo tassa purisassa paṭissutvā yena rājā disampati tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā disampatinā raññā saddhiṃ sammodi; sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho, bho, jotipālaṃ māṇavaṃ rājā disampati etadavoca – ‘‘anusāsatu no bhavaṃ

jotipālo, mā no bhavaṃ jotipālo anusāsaniyā paccabyāhāsi. Pettike taṃ ṭhāne ṭhapessāmi, govindiye abhisiñcissāmī''ti. ''Evaṃ, bho''ti kho, bho, so jotipālo māṇavo disampatissa rañño paccassosi. Atha kho, bho, rājā disampati jotipālaṃ māṇavaṃ govindiye abhisiñci, taṃ pettike ṭhāne ṭhapesi. Abhisitto jotipālo māṇavo govindiye pettike ṭhāne ṭhapito yepissa pitā atthe anusāsi tepi atthe anusāsati, yepissa pitā atthe nānusāsi, tepi atthe anusāsati; yepissa pitā kammante abhisambhosi, tepi kammante abhisambhoti, yepissa pitā kammante nābhisambhosi, tepi kammante abhisambhoti. Tamenaṃ manussā evamāhaṃsu – ''govindo vata, bho, brāhmaṇo, mahāgovindo vata, bho, brāhmaṇo''ti. Iminā kho evaṃ, bho, pariyāyena jotipālassa māṇavassa govindo mahāgovindotveva samaññā udapādi.
၃၀၅. ''အထ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ၊ အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယေန ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – 'ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော'''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဒေဝါ''တိ ခေါ၊ ဘော၊ သော ပုရိသော ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ''ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ ၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘော''တိ ခေါ ဘော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိသမ္ပတိနာ ရညာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ၊ ဘော၊ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဧတဒဝေါစ – ''အနုသာသတု နော ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသိ။ ပေတ္တိကေ တံ ဌာနေ ဌပေဿာမိ၊ ဂေါဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘော''တိ ခေါ၊ ဘော၊ သော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဂေါဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိ၊ တံ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပေသိ။ အဘိသိတ္တော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဂေါဝိန္ဒိယေ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပိတော ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ၊ ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ နာနုသာသိ၊ တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ; ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ၊ ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ နာဘိသမ္ဘောသိ၊ တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ။ တမေနံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ''ဂေါဝိန္ဒော ဝတ၊ ဘော၊ ဗြာဟ္မဏော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝတ၊ ဘော၊ ဗြာဟ္မဏော''တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧဝံ၊ ဘော၊ ပရိယာယေန ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဂေါဝိန္ဒော မဟာဂေါဝိန္ဒောတွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။
305.Then friends, King Disampati said to a man, Come, O man, go to Jotipāla the young brāhmin and say to him, May good fortune be yours, Honourable Jotipāla; King Disampati wants to see the Honourable Jotipāla, the young brāhmin; King Disampati desires to see Honourable Jotipāla, the young brāhmin". Friends, that man replied, "Very well O King' to King Disampati and went to

Jotipāla the young brāhmin and said to him, May good fortune be yours, Honourable Jotipāla; King Disampati
wants to see Honourable Jotipāla, the young brāhmin; King Disampati desires to see Honourable Jotipāla, the young brāhmin. Jotipāla the young brāhmin replied, 'Very well friend', to that man and went to King Disampati, and exchanged glad greetings. Having brought to an end the glad and memorable greetings, he seated himself at a suitable place. King Disampati said thus to Jotipāla the young brāhmin seated in a suiltable place, "Advise and instruct us Honourable Jotipāla; do not refuse to advise and instruct us, Honourable Jotipāla. We shall put you in your father's place and shall appoint you to Govinda's office of head priest". Jotipāla the young brāhmin assented, saying, 'Very well, Sir,' to King Disampati. Then King Disampati appointed Jotipāla the young brāhmin to Govinda's office of head priest and installed him in his father's place.

After being appointed to Govinda's office of head priest and installed in his father's place. Jotipāla the young brāhmin advised and directed on matters (of state), on which his father had advised and directed, as well as matters (of state) on which his father had not advised and directed. He also administered and brought to conclusion, affairs and activities (of state) which his father had administered to conclusion, as well as those affairs and activities (of state) which his father had not administered and concluded.

So, people explained, 'Jotipāla is indeed the Govinda brāhmin! He is indeed the great Govinda Brāhmin! For this reason (such praise), Jotipāla the young brahmin came to be known as Govinda the Great Govinda".
၃၀၅။ အချင်း (နတ်) တို့ ထိုအခါ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် (မင်းချင်း) ယောကျ်ား တစ်ယောက်အားအမိန့်ပေး၏-

''အချင်းယောကျ်ား သင်သည် လာလော့၊ ဇောတိပါလလုလင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဇောတိပါလလုလင်ကို ဤသို့ ဆိုချေလော့ - 'အသျှင်ဇောတိပါလအား ကောင်းသော မင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလလုလင်ကို ခေါ်ပါ၏၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလလုလင်အား တွေ့မြင်လိုပါ၏'ဟု ဆိုချေလော့'' ဟူ၍ (အမိန့်ပေး၏)။

အချင်းတို့ ထိုယောကျ်ားသည် ''ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်''ဟု ဒိသမ္ပတိမင်းအား ဝန်ခံ၍ ဇောတိပါလလုလင်ထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဇောတိပါလလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏ -

''အသျှင်ဇောတိပါလအား ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလ လုလင်ကို ခေါ်ပါ၏၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလလုလင်အား တွေ့မြင်လိုပါ၏''ဟု (ဆို၏)။ အချင်းတို့ ဇောတိပါလလုလင်သည် ''ကောင်းပြီ အချင်း (ယောကျ်ား)''ဟု ထိုယောကျ်ားအားဝန်ခံ၍ ဒိသမ္ပတိမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဒိသမ္ပတိမင်းနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

အချင်းတို့ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ဇောတိပါလလုလင်အား ဤစကား ကိုဆို၏ -

''အသျှင်ဇောတိပါလသည် ငါတို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမပါလော့၊ အသျှင်ဇောတိပါလသည် ငါတို့အားညွှန်ကြားဆုံးမရန် မငြင်းပယ်ပါလင့်၊ သင့်ကို သင့်အဖနေရာ၌ ထားပါအံ့၊ ဂေါဝိန္ဒပုရောဟိတ်ရာထူး၌ခန့်ပါအံ့''ဟု (ဆို၏)။

''ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်''ဟု ထိုဇောတိပါလလုလင်သည် ဒိသမ္ပတိမင်းအား ဝန်ခံ၏၊ ထိုအခါဒိသမ္ပတိမင်းသည် ဇောတိပါလလုလင်ကို ဂေါဝိန္ဒပုရောဟိတ်ရာထူး၌ ခန့်၍ သူ့အဖနေရာ၌ ထား၏။

ဂေါဝိန္ဒပုရောဟိတ်ရာထူး၌ ခန့်၍ သူ့အဖနေရာ၌ ထားပြီးသည်ရှိသော် ဇောတိပါလလုလင်သည် ထိုမင်းအား ဖခင်ညွှန်ကြားဆုံးမခဲ့ဖူးသော အမှုကိစ္စတို့ကိုလည်း ညွှန်ကြားဆုံးမ၏၊ ဖခင်မညွှန်ကြား မဆုံးမဖူးသေးသော အမှုကိစ္စတို့ကိုလည်း ညွှန်ကြားဆုံးမ၏၊ ဖခင်စီရင်ပြီးစီးစေခဲ့ဖူးသော ထိုမင်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာတို့ကိုလည်း စီရင်ပြီးစီးစေ၏၊ ဖခင် မစီရင်မပြီးစီးစေခဲ့ဖူးသေးသော လုပ်ငန်းဆောင်တာတို့ကိုလည်း စီရင်ပြီးစီးစေ၏။

လူတို့သည် ''အချင်းတို့ (ဇောတိပါလသည်) ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားပေတကား၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားပေတကား''ဟု ထို ဇောတိပါလလုလင်ကို ချီးကျူးကုန်၏၊ အချင်းတို့ ဤသို့ လူအများ ချီးကျူးကြသောကြောင့်ဇောတိပါလလုလင်အား 'ဂေါဝိန္ဒ, မဟာဂေါဝိန္ဒ' ဟူ၍သာလျှင် အမည်တွင်လေ၏။

Rajjasaṃvibhajanaṃ ရဇ္ဇသံဝိဘဇနံ

(7) Sharing out the Kingship မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေခြင်း

306. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te cha khattiyā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te cha khattiye etadavoca – ‘‘disampati kho, bho, rājā jiṇṇo vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto, ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitaṃ? Ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati, yaṃ disampatimhi raññe kālaṅkate rājakattāro reṇuṃ rājaputtaṃ rajje abhisiñceyyuṃ. Āyantu, bhonto, yena reṇu rājaputto tenupasaṅkamatha; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājaputtaṃ evaṃ vadetha – ‘‘mayaṃ kho bhoto reṇussa sahāyā piyā manāpā appaṭikūlā, yaṃsukho

bhavaṃ taṃsukhā mayaṃ, yaṃdukkho bhavaṃ taṃdukkhā mayaṃ. Disampati kho, bho, rājā jiṇṇo vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto, ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitaṃ? Ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati, yaṃ disampatimhi raññe kālaṅkate rājakattāro bhavantaṃ reṇuṃ rajje abhisiñceyyuṃ. Sace bhavaṃ reṇu rajjaṃ labhetha, saṃvibhajetha no rajjenā''ti. ''Evaṃ bho''ti kho, bho, te cha khattiyā mahāgovindassa brāhmaṇassa paṭissutvā yena reṇu rājaputto tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājaputtaṃ etadavocuṃ – ''mayaṃ kho bhoto reṇussa sahāyā piyā manāpā appaṭikūlā ; yaṃsukho bhavaṃ taṃsukhā mayaṃ, yaṃdukkho bhavaṃ taṃdukkhā mayaṃ. Disampati kho, bho, rājā jiṇṇo vuddho mahallako addhagato vayoanuppatto, ko nu kho pana bho jānāti jīvitaṃ? Ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati, yaṃ disampatimhi raññe kālaṅkate rājakattāro bhavantaṃ reṇuṃ rajje abhisiñceyyuṃ. Sace bhavaṃ reṇu rajjaṃ labhetha, saṃvibhajetha no rajjenā''ti. ''Ko nu kho, bho, añño mama vijite sukho bhavetha [sukhā bhaveyyātha (ka.), sukhaṃ bhaveyyātha, sukhamedheyyātha (sī. pī.),sukha medhetha (?)], aññatra bhavantebhi? Sacāhaṃ, bho, rajjaṃ labhissāmi, saṃvibhajissāmi vo rajjenā'''ti.

၃၀၆. ''အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ''ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ အာယန္တု၊ ဘောန္တော၊ ယေန ရေဏု ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမထ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေထ – ''မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ၊ ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခါ မယံ၊ ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခါ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ''တိ။ ''ဧဝံ ဘော''တိ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရေဏု ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ ; ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခါ မယံ၊ ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခါ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော၊ ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ၊ သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ''တိ။ ''ကော နု ခေါ၊ ဘော၊ အညော မမ ဝိဇိတေ သုခေါ ဘဝေထ [သုခါ ဘဝေယျာထ (က.)၊ သုခံ ဘဝေယျာထ၊ သုခမေဓေယျာထ (သီ. ပီ.)၊သုခ မေဓေထ (?)]၊ အညတြ ဘဝန္တေဘိ? သစာဟံ၊ ဘော၊ ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ၊ သံဝိဘဇိဿာမိ ဝေါ ရဇ္ဇေနာ'''တိ။

306.Then friends, Mahā Govinda approached those six princes and said thus to them: “Sirs, King Disampati is old, aged, ripe, long past his years, and has reached the last stage of his life. Sirs, nobody can know the life span of a person. When King Disampati passes away, there is reason (to expect) that the king makers would anoint Prince Renu king. Come Sirs, go to Prince Renu and say thus to him: "We are dear and beloved friends of Prince Renu, never adversaries. When the Prince is happy, we are happy; when the Prince is unhappy, we also are unhappy. King Disampati is old, aged, ripe, long past his years, and has reached the last stage of his life. Sirs, nobody can know the life span of a person. When King Disampati passes away, there is reason (to expect) that the king makers would anoint
Prince Renu king. If Prince Renu should get the kingship let him share out the kingship with us.”

Then the six princes replied "Very well Sir,” to Mahā Govinda the brāhmin. They then approached Prince Renu and said to him "We are dear and beloved friends of Prince Renu, never adversaries. When the Prince is happy, we are happy. When the Prince is unhappy, we are unhappy. King Disampati is old, aged, ripe, long past his years and has reached the last stage of his life. Sir, nobody can know(his) life span. When King Disampati passess away, there is reason (to expect) that the king makers would anoint Prince Renu king. If Prince Renu should get the kingship let him share out the kingship with us”.

(Prince Renu said): “Sirs, who else in my kingdom should prosper other than yourself? If Sirs, I should get the kingship I shall share out the kingship with you.

၃၀၆။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒသည် ထို (ဆိုခဲ့သော) မင်းသားခြောက်ယောက်တို့ထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ထို မင်းသားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''အရှင် (မင်းသား) တို့ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်း ကြီး ရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) တို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် ရေဏု (မင်းသား) ကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန် ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အရှင် (မင်းသား) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ရေဏုမင်းသားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ရေဏု မင်းသားကို ဤသို့ ဆိုကုန်လော့ - 'အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ရေဏု၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော် များ ဖြစ်ကြပါသည်၊ မမုန်းနိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်၊ အရှင် (မင်းသား) ချမ်းသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ချမ်းသာပါကုန်၏၊ အရှင် (မင်းသား) ဆင်းရဲလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ဆင်းရဲပါကုန်၏၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်း ကြီး ရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) မည်သူမျှ အသက် ရှင်နေမည့် ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ ဒိသမ္ပတိ မင်းကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် အရှင်ရေ ဏု (မင်းသား) ကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိပါ၏။ အရှင်ရေဏု (မင်းသား)

သည် မင်းအဖြစ်ကိုရလျှင် အကျွန်ုပ်တို့အားမင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးစေလိုပါ၏'ဟု ဆိုကုန်လော့'' ဟူ၍ (ဆို၏)။

''ကောင်းပါပြီ အသျှင်''ဟု ထိုမင်းသားခြောက်ယောက်တို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံ၍ရေဏုမင်းသားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေဏုမင်းသားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ ''အကျွန်ုပ်တို့သည်အရှင်ရေဏု၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော်များ ဖြစ်ကြပါသည်၊ မမုန်းနိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်၊ အရှင် (မင်းသား) ချမ်းသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ချမ်းသာပါကုန်၏၊ အရှင် (မင်းသား) ဆင်းရဲလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ဆင်းရဲပါကုန်၏၊ အရှင် (မင်းသား) ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်းကြီးရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) မည်သူမျှ အသက်ရှင်မည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် အရှင်ရေဏုမင်းသားကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိပါ၏။ အရှင်ရေဏု (မင်းသား) သည် မင်းအဖြစ်ကိုရလျှင် အကျွန်ုပ်တို့အား မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးစေလိုပါ၏''ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင် (မင်းသား) တို့ အကျွန်ုပ်၏ နိုင်ငံတော်၌ အရှင်တို့ကို ထား၍ အခြားအဘယ်မည်သော သူသည်ကြီးပွါးချမ်းသာပါအံ့နည်း၊ ၁ အရှင် (မင်းသား) တို့ အကျွန်ုပ်သည် မင်းအဖြစ်ကိုရပါလျှင် သင်တို့အား မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးပါအံ့ဟု (ဆို၏)။

307. ‘‘Atha kho, bho, ahorattānaṃ accayena rājā disampati kālamakāsi. Disampatimhi raññe kālaṅkate rājakattāro reṇuṃ rājaputtaṃ rajje abhisiñciṃsu. Abhisitto reṇu rajjena pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgībhūto paricāreti. Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te cha khattiyā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te cha khattiye etadavoca – ‘‘disampati kho, bho, rājā kālaṅkato. Abhisitto reṇu rajjena pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgībhūto paricāreti. Ko nu kho pana, bho, jānāti, madanīyā kāmā? Āyantu, bhonto, yena reṇu rājā tenupasaṅkamatha; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājānaṃ evaṃ vadetha – disampati kho, bho, rājā kālaṅkato, abhisitto bhavaṃ reṇu rajjena, sarati bhavaṃ taṃ vacana’’’nti?
၃၀၇. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ကာလမကာသိ။ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ကာလင်္ကတော။ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ၊ မဒနီယာ ကာမာ? အာယန္တု၊ ဘောန္တော၊ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမထ; ဥပသ

က်မိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧဝံ ဝဒေထ – ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ကာလင်္ကတော၊ အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစန’’’န္တိ?
307.Friends, after some time had passed, King Disampati passed away. The king-makers anointed Prince Reṇu king. After he had been anointed king, he fully and thoroughly enjoyed the five kinds of sensual pleasures. Then friends, the brāhmin Mahā Govinda approached the six princes and said to them, "Sirs, after King Disampati had passed away and after Prince Reṇu had been anointed king, he has been living a life enjoying the five kinds of sensual pleasures. Well, Sirs, who knows, sensual
pleasures tends to cause forgetfulness (tend to be intoxicating). Come, Sirs, go to King Reṇu and say to him: "Your Majesty, King Disampati is dead, and (you) Your Majesty has been anointed king. Does the king remember those words (of promise of his)?”
၃၀၇။ အချင်းတို့ ထို့နောက် ကာလကြာမြင့်လတ်သော် ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ကွယ်လွန်လေ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် ရေဏုမင်းသားကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်၏။ ရေဏု (မင်းသား) သည် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်ခံပြီးလတ်သော် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစား နေလျက်ရှိ၏။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုမင်းသားခြောက်ယောက်တို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုမင်းသား ခြောက်ယောက်တို့အား ဤစကားကို ဆို၏။

--

အချင်းတို့ ဒိသမ္ပတိမင်းကွယ်လွန်သည်ဖြစ်၍ ရေဏုမင်းသည် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်ခံပြီးလျှင်ကာမဂုဏ်ငါး ပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားလျက် ရှိ၏၊ အရှင် (မင်းသား) တို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ယစ်မူးမေ့လျော့စေတတ် ကုန်၏၊ အဘယ်သူသည် (မည်သို့ ဖြစ်မည်ကို) သိနိုင်အံ့နည်း၊ အရှင် (မင်းသား) တို့လာကြကုန်လော့၊ ရေဏု မင်းသားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းကို ဤသို့ ဆိုချေကုန်လော့ -

''အရှင် (ရေဏုမင်း) ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်၍ အရှင်ရေဏုကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးပါပြီ၊ အရှင် (ရေ ဏုမင်းသည်) ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အမှတ်ရပါ၏လော''ဟု (ဆိုချေကုန်လော့ဟူ၍ ဆို၏)။

308. ‘‘‘Evaṃ , bho’’ti kho, bho, te cha khattiyā mahāgovindassa brāhmaṇassa paṭissutvā yena reṇu rājā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājānaṃ etadavocuṃ – ‘‘disampati kho, bho, rājā kālaṅkato, abhisitto bhavaṃ reṇu rajjena, sarati bhavaṃ taṃ vacana’’nti?
‘‘Sarāmahaṃ, bho, taṃ vacanaṃ [vacananti (syā. ka.)]. Ko nu kho, bho, pahoti imaṃ

mahāpathaviṃ uttarena āyataṃ dakkhiṇena sakaṭamukhaṃ sattadhā samaṃ suvibhattaṃ vibhajitu''nti? ''Ko nu kho, bho, añño pahoti, aññatra mahāgovindena brāhmaṇenā''ti? Atha kho, bho, reṇu rājā aññataraṃ purisaṃ āmantesi – ''ehi tvaṃ, ambho purisa, yena mahāgovindo brāhmaṇo tenupasaṅkama; upasaṅkamitvā mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ evaṃ vadehi – 'rājā taṃ, bhante, reṇu āmantetī'''ti. ''Evaṃ devā''ti kho, bho, so puriso reṇussa rañño paṭissutvā yena mahāgovindo brāhmaṇo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ etadavoca – ''rājā taṃ, bhante, reṇu āmantetī''ti. ''Evaṃ, bho''ti kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo tassa purisassa paṭissutvā yena reṇu rājā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā reṇunā raññā saddhiṃ sammodi. Sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho, bho, mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ reṇu rājā etadavoca – ''etu, bhavaṃ govindo, imaṃ mahāpathaviṃ uttarena āyataṃ dakkhiṇena sakaṭamukhaṃ sattadhā samaṃ suvibhattaṃ vibhajatū''ti. ''Evaṃ, bho''ti kho mahāgovindo brāhmaṇo reṇussa rañño paṭissutvā imaṃ mahāpathaviṃ uttarena āyataṃ dakkhiṇena sakaṭamukhaṃ sattadhā samaṃ suvibhattaṃ vibhaji. Sabbāni sakaṭamukhāni paṭṭhapesi [aṭṭhapesi (sī. pī.)]. Tatra sudaṃ majjhe reṇussa rañño janapado hoti.

၃၀၈. '''ဧဝံ ၊ ဘော''တိ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဒိသမ္ပတိ ခေါ၊ ဘော၊ ရာဇာ ကာလင်္ကတော၊ အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန၊ သရတိ ဘဝံ တံ ဝစန''န္တိ? ''သရာမဟံ၊ ဘော၊ တံ ဝစနံ [ဝစနန္တိ (သျာ. က.)]။ ကော နု ခေါ၊ ဘော၊ ပဟောတိ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတု''န္တိ? ''ကော နု ခေါ၊ ဘော၊ အညော ပဟောတိ၊ အညတြ မဟာဂေါဝိန္ဒေန ဗြာဟ္မဏေနာ''တိ? အထ ခေါ၊ ဘော၊ ရေဏု ရာဇာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ၊ အမ္ဘော ပုရိသ၊ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – 'ရာဇာ တံ၊ ဘန္တေ၊ ရေဏု အာမန္တေတီ'''တိ။ ''ဧဝံ ဒေဝါ''တိ ခေါ၊ ဘော၊ သော ပုရိသော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ – ''ရာဇာ တံ၊ ဘန္တေ၊ ရေဏု အာမန္တေတီ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘော''တိ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုနာ ရညာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ရေဏု ရာဇာ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတု၊ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇတူ''တိ။ ''ဧဝံ၊ ဘော''တိ ခေါ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိ။ သဗ္ဗာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသိ [အဋ္ဌပေသိ (သီ. ပီ.)]။ တတြ သုဒံ မဇ္ဈေ ရေဏုဿ ရညော ဇနပဒော ဟောတိ။

308.The six princes replied: “Very well Sir,” to the brāhmin Mahā Govinda. They then approached King Reṇu and said to him: "Your Majesty, King Disampati is dead, and (you) Your Majesty has been anointed king. Does the King remember those words (of promise of his)?”

Sirs, I do remember those words (of promise). Sirs, who, will be able to divide this kingdom (this great stretch of earth), which is broad in the north and (is shaped) like the front part of a wagon in the south, into seven egual parts, making a fair division?”

“Your Majesty, none other than, the brāhmin Mahā Govinda will be able to do so"”.

"Friends, then King Renu said to a man, "Come, O Man, go to the brāhmin Mahā Govinda and say to him that King Reṇu asks him to come'. The man said, “Very well, O King”, to King Reṇu, and going to the brāhmin Mahā Govinda, told him that King Reṇu had asked him to come.

The brāhmin Mahā Govinda replied "Very well, friend”, and went to King Reṇu and exchanged glad greeting with him. After glad and memorable greetings had been said, he seated himself at a suitable place. King Reṇu said to him, "Come, Honourable Govinda, please divīide this kingdom, which is broad in the north and shaped like the front part of a wagon in the south, into seven egual parts, making a fair division”.

The brāhmin Mahā Govinda assented saying, "Very well, Your majesty" and divided the Kingdom, broad in the north and shaped like the front part of a wagon in the south, into seven egual parts, making a fair division and making all the parts have the shape of the front part of a wagon. King Renu's country was in the centre of all these states.

၃၀၈။ ''ကောင်းပါပြီ အသျှင်''ဟု ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းသားတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား အားဝန်ခံကုန်၍ ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေဏုမင်းအား ဤစကားဆိုကြကုန်၏ -

''အရှင် (ရေဏုမင်း) ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ကွယ်လွန်၍ အရှင်ရေဏုကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးပါပြီ၊ အရှင် (ရေဏုမင်း) သည် ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အမှတ်ရပါ၏လော''ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းသားတို့ ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အကျွန်ုပ် အမှတ်ရပါ၏။ အရှင် (မင်းသား) တို့မြောက်အရပ်၌ ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ဤနိုင်ငံတော်နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်းအညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးခြင်းငှါ အဘယ်သူသည် စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်းဟု (ဆို၏)။

အရှင် (ရေဏုမင်း) မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို ထား၍ အခြားမည်သူမျှ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်ပါဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ ရေဏုမင်းသည် (မင်းချင်း) ယောကျ်ားတစ်ယောက်ကို မိန့်တော်မူ၏။

''အချင်းယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား 'အသျှင်ပုဏ္ဏား အရှင့်ကို ရေဏုမင်းသည် ခေါ်ပါ၏'ဟု ဆိုချေလော့'' (ဟူ၍ အမိန့်ပေး၏)။

အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် ''ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်''ဟု ရေဏုမင်းအား ဝန်ခံ၍ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ''ဆရာပုဏ္ဏား အသျှင့်ကို ရေဏုမင်းသည်ခေါ်ပါ၏''ဟု ဆို၏။

''ကောင်းပါပြီ အချင်းယောက်ျား''ဟု ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုယောက်ျားအား ပြန်ကြား၍ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေဏုမင်းနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ရေဏုမင်းသည် ဤစကားကို ဆို၏ - ''အသျှင် ဂေါဝိန္ဒ ကြွပါလော့၊ မြောက်အရပ်၌ ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော နိုင်ငံတော်နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်းအညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးပါလော့''ဟု (ဆို၏)။

''ကောင်ပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်''ဟု ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေဏုမင်းအား ဝန်ခံ၍ မြောက်အရပ်၌ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ထိုနိုင်ငံတော်နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်း အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးလေ၏၊ အားလုံးသော နိုင်ငံနယ်မြေတို့ကို လှည်းဦးကင်းသဏ္ဌာန်ချည်း ဖြစ်စေလေ၏။ ထို (ခုနစ်နိုင်ငံ) တို့တွင် ရေဏုမင်း၏နိုင်ငံသည် အလယ်၌ တည်ရှိ၏။

309. Dantapuraṃ kaliṅgānaṃ [kāliṅgānaṃ (syā. pī. ka.)], assakānañca potanaṃ.

Mahesayaṃ [māhissati (sī. syā. pī.)] avantīnaṃ, sovīrānañca rorukaṃ.

Mithilā ca videhānaṃ, campā aṅgesu māpitā;

Bārāṇasī ca kāsīnaṃ, ete govindamāpitāti.
၃၀၉. ဒန္တပုရံ ကလိင်္ဂါနံ [ကာလိင်္ဂါနံ (သျာ. ပီ. က.)]၊ အဿကာနဉ္စ ပေါတနံ။

မဟေသယံ [မာဟိဿတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] အဝန္တီနံ၊ သောဝီရာနဉ္စ ရောရုကံ။

မိထိလာ စ ဝိဒေဟာနံ၊ စမ္ပါ အင်္ဂေသု မာပိတာ။

ဗာရာဏသီ စ ကာသီနံ၊ ဧတေ ဂေါဝိန္ဒမာပိတာတိ။
309.Dantapura City in Kālinga state, Potana City in Assaka state, Mahasaya City in Avanti state, Roruka City in Sovira state; Mithila City in Videha state, Campa City in Aūga state; Bāranasi City in Kāsi State...these Mahā Govinda established.
၃၀၉။ ကာလိင်္ဂတိုင်း၌ ဒန္တပုရပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ အဿကတိုင်း၌ ပေါတန ပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝန္တိ တိုင်း၌ မဟေသယပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ သောဝိရ တိုင်း၌ ရောရုကပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဒေဟတိုင်း၌ မိထိလာပြည်ကိုလည်း ကောင်း၊ အင်္ဂတိုင်း၌ စမ္ပာပြည်ကိုလည်းကောင်း၊

--
ကာသိတိုင်း၌ဗာရာဏသီပြည် ကိုလည်းကောင်း၊ ဤခုနစ်တိုင်းခုနစ်ပြည်တို့ကို မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားတည်ထောင်ထားခဲ့လေသတည်း။

310. ‘‘Atha kho, bho, te cha khattiyā yathāsakena lābhena attamanā ahesuṃ paripuṇṇasaṅkappā – ‘‘yaṃ vata no ahosi icchitaṃ, yaṃ ākaṅkhitaṃ, yaṃ adhippetaṃ, yaṃ abhipatthitaṃ, taṃ no laddha’’nti.

‘‘Sattabhū brahmadatto ca, vessabhū bharato saha;

Reṇu dve dhataraṭṭhā ca, tadāsuṃ satta bhāradhā’ti.
၃၁၀. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ ယထာသကေန လာဘေန အတ္တမနာ အဟေသုံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ – ‘‘ယံ ဝတ နော အဟောသိ ဣစ္ဆိတံ၊ ယံ အာကင်္ခိတံ၊ ယံ အဓိပ္ပေတံ၊ ယံ အဘိပတ္ထိတံ၊ တံ နော လဒ္ဓ’’န္တိ။

‘‘သတ္တဘူ ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဝေဿဘူ ဘရတော သဟ။

ရေဏု ဒွေ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာရဓာ’တိ။
310.Then Friends, those six princes felt very pleased with the possessions gained by them, and at the fulfilment of this intention, (saying): "What we wish for, what we hope for, what we desire, what we long for, that we have obtained.”

King Sattabhu, King Brahmadatta, King Vessa-bhu, King Bhārata, two Dhatarattha kings, together with King Reṇu, these seven (kings) at that time bore the burden of the duties of the country (of the Jambūdīpa island continent, Īndia).

၃၁၀။ အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့သည် ''ငါတို့ လိုချင်မြှော်လင့် လိုလားတောင့်တနေသော စည်းစိမ်ကို ရပေပြီ''ဟု မိမိတို့ရရှိထားသော စည်းစိမ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်လျက်ရှိကုန်၏၊ ကြံရွယ်ချက်ပြည့်စုံလျက် ရှိကုန်၏။ ရေဏုမင်းနှင့် တကွ သတ္တဘူမင်း၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်း၊ ဝေဿဘူမင်း၊ ဘရတမင်း၊ ဓတရဋ္ဌမင်းနှစ်ယောက်အားဖြင့် ဤခုနစ်ဦးသော မင်းတို့သည် ထိုစဉ်အခါ၌ (ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း အပြင်၌) တိုင်းပြည်ဝန်ကို ဆောင်သော မင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito. ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။
The end of the First Portion for Recitation. ပဌမအခန်း ပြီး၏။

Kittisaddaabbhuggamanaṃ ကိတ္တိသဒ္ဒအဗ္ဘုဂ္ဂမနံ
(8) The Spreading Forth of Fame ကျော်စောသတင်း ပျံ့နှံ့၍ထွက်ခြင်း

311. ‘‘Atha kho, bho, te cha khattiyā yena mahāgovindo brāhmaṇo tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ etadavocuṃ – ‘‘yathā kho bhavaṃ govindo reṇussa rañño sahāyo piyo manāpo appaṭikūlo. Evameva kho bhavaṃ govindo amhākampi sahāyo piyo manāpo appaṭikūlo, anusāsatu no bhavaṃ govindo; mā no bhavaṃ govindo anusāsaniyā paccabyāhāsī’’ti. ‘‘Evaṃ, bho’’ti kho mahāgovindo brāhmaṇo tesaṃ channaṃ khattiyānaṃ paccassosi. Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo satta ca rājāno khattiye muddhāvasitte rajje [muddhābhisitte rajjena (syā.)] anusāsi, satta ca brāhmaṇamahāsāle satta ca nhātakasatāni mante vācesi.
၃၁၁. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ ယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ယထာ ခေါ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ရေဏုဿ ရညော သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိကူလော။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အမှာကမ္ပိ သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိကူလော၊ အနုသာသတု နော ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော; မာ နော ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘော’’တိ ခေါ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေသံ ဆန္နံ ခတ္တိယာနံ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယေ မုဒ္ဓါဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ [မုဒ္ဓါဘိသိတ္တေ ရဇ္ဇေန (သျာ.)] အနုသာသိ၊ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။
311.Then friend, the six rulers went to the brāhmin Mahā Govinda and said to him; "Just as the Honourable Govinda is a dear and beloved friend and companion of King Reṇu, never an adversary, so too the Honourable Govinda is our dear and beloved friend and companion, never an adversary. May the Honourable Govinda advise and instruct us. Do not refuse, Honourable Govinda, to advise and instruct us.” The brāhmin Mahā Govinda assented saying, "Very well

Sirs”, to these six rulers. Then Friends, the brāhmin Mahā Govinda advised and instructed the seven kings, (born) of the ruling class, anoited on the crown of the head, on the duties of kingship. He also taught the vedic texts to seven wealthy brāhmins as well as to seven hundred cleansed (who have bathed) young brāhmins.
၃၁၁။ အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ - ''အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ရေဏုမင်း၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော်ဖြစ်၍ မမုန်းနိုင်သူဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော်ဖြစ်၍ မမုန်းနိုင်သူလည်းဖြစ်ပါသည်၊ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမပါလော့၊ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမရန် မငြင်းပယ်ပါလင့်''ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

''ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းတို့''ဟု ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့အား ဝန်ခံလေ၏။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် မုဒ္ဓါဘိသိက်ခံပြီးသော မင်းမျိုးအစစ်ဖြစ်သော ခုနစ်ဦးသော မင်းတို့ကို မင်းကျင့်တရား၌ ညွှန်ကြားဆုံးမ၍ ပုဏ္ဏားသူဌေး ခုနစ်ယောက်တို့အားလည်းကောင်း၊ သန့်စင်ပြီး ပုဏ္ဏားလုလင်၁ ခုနစ်ရာတို့အားလည်းကောင်း ဗေဒင်တို့ကို သင်ကြားပေးလေ၏။

312. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa aparena samayena evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggacchi [abbhuggañchi (sī. pī.)] – ‘‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’’ti. Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa etadahosi – ‘‘mayhaṃ kho evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’ti. Na kho panāhaṃ brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi, na brahmunā sallapāmi , na brahmunā mantemi. Sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati brahmunā sākaccheti brahmunā sallapati brahmunā mantetī’ti. Yaṃnūnāhaṃ vassike cattāro māse paṭisallīyeyyaṃ, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyeyya’’nti.
၃၁၂. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အပရေန သမယေန ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ [အဗ္ဘုဂ္ဂဉ္ဆိ (သီ. ပီ.)] – ‘‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’’တိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘မယှံ ခေါ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော

ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ ယံနူနာဟံ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယေယျံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယေယျ’’န္တိ။

312.Then friends, later on the fame of the brāhmin Mahā Govinda spread far and wide like this:- "The brāhmin Mahā Govinda has seen a brāhma with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has in person discussed with, conversed with, taken counsel with a brāma”. Then friends, the brāhmin Mahā

Govinda thought thus: "My fame has spread thus: '"the brāhmin Mahā Govinda has seen a brāhma with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has in person discussed with, conversed with, taken counsel with a brāhma', in reality I have not seen a brāhma, nor discussed with, nor conversed with, nor taken

'counsel with a brāhma. However I have heard it said by old and 'venerable brāhmins, teachers of teachers, that he who goes into !solitary seclusion (for meditation) for the four months of the rains and cultivates the jhāna of compassion, sees a brāhma, discusses with the brāhma, converses with a brāhma and takes counsel with a brāhma. It would be well if I go into solitary seclusion for the four months of the rains and cultivate the jhāna of compassion”.

၃၁၂။ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားၑ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် နောက်ကာလ၌ ဤသို့ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

''မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့်မျက်မှောက် ဆွေးနွေးပြောဆိုရ၏၊ တိုင်ပင်ရ၏''ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်လေ၏။

''ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေ၏၊ 'မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား သည်ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ဆွေးနွေးပြောဆိုတိုင်ပင်ရ၏ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေ၏)။ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရချေ၊ ဗြဟ္မာနှင့်မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ၊ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုကြသော ဤစကားကို ငါကြားဖူး၏။ 'မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့်

ဆွေးနွေးပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြားဖူး၏)၊ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံးတစ်ယောက်တည်း ကိန်းလျက် ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရမှု ကောင်းလေစွ''ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

313. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena reṇu rājā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājānaṃ etadavoca – ‘‘mayhaṃ kho, bho, evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’ti. Na kho panāhaṃ, bho, brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi, na brahmunā sallapāmi, na brahmunā mantemi. Sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati, brahmunā sākaccheti brahmunā sallapati brahmunā mantetī’ti. Icchāmahaṃ, bho, vassike cattāro māse paṭisallīyituṃ, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyituṃ; namhi kenaci upasaṅkamitabbo aññatra ekena bhattābhihārenā’’ti. ‘‘Yassadāni bhavaṃ govindo kālaṃ maññatī’’ti.
၃၁၃. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မယှံ ခေါ၊ ဘော၊ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ၊ ဘော၊ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော၊ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ’’တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’တိ။
313.Then friends, the brāhmin Mahā Govinda approached King Reṇu and said, "Your Majesty, my fame has spread far and wide thus: '"the brāhmin Mahā Govinda has seen a brahmā with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has in person discussed, conversed and taken counsel with a brāma'. Your
Majesty in reality I have not seen a brāhma, nor have I had any discussion with a brāhma, nor have I conversed with a brāhma nor have I taken counsel with a brāhma. However I have heard it said by old and venerable brāhmins, teacher of teachers, that he who goes into solitary seclusion (for meditation) for the four months of the rains and cultivates the jhāna of compassion, sees a brāhma, discusses with a brāhma, converses with a brāhma and takes counsel with a brāhma. Your Majesty, I wish to retire

into solitary seclusion for the four months of the rains and cultivate the jhāna of compassion. Let no one approach me except he who brings me food”. (The King replied) "You know the time for that now, honoured Govinda. It is as you wish”.

၃၁၃။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းအားဤစကားကို ဆို၏ -

''အရှင် အကျွန်ုပ်၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏၊ 'မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက်ပြောဆို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ အရှင် စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်သည်ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရပါ၊ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေးမပြောဆို မတိုင်ပင်ရပါ၊ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့

--

ပြောဆိုသော ဤစကားကို အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏။ 'မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြား ဖူးပါသည်)။ အရှင် အကျွန်ုပ်သည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာ စျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရန် အလိုရှိပါ၏၊ ထမင်းပို့သူ တစ်ယောက်မှတစ်ပါး မည်သူမျှကျွန်ုပ်ထံသို့ မ ချဉ်းကပ်စေလိုပါ''ဟု (ဆို၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွါးများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု (ရေဏုမင်းက ဆို၏)။

314. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te cha khattiyā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te cha khattiye etadavoca – ‘‘mayhaṃ kho, bho, evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’ti. Na kho panāhaṃ, bho, brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi, na brahmunā sallapāmi, na brahmunā mantemi. Sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ, ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati brahmunā sākaccheti brahmunā sallapati brahmunā mantetī’ti. Icchāmahaṃ, bho, vassike cattāro māse paṭisallīyituṃ, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyituṃ; namhi

kenaci upasaṅkamitabbo aññatra ekena bhattābhihārenā’’ti. ‘‘Yassadāni bhavaṃ govindo kālaṃ maññatī’’’ti.
၃၁၄. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မယှံ ခေါ၊ ဘော၊ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ၊ ဘော၊ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ၊ ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော၊ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ’’တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’’တိ။
314.Then Friends, the brāhmin Mahā Govinda approached those six rulers and said, "Sirs, my fame has spread far and wide thus: '"the brāhmin Mahā Govinda has seen a brāhmā with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has in person discussed, conversed and taken counsel with brāhmā'. Sirs in
reality I have not seen a brāhma; nor have I had any discussion with a brāhmā; nor have I taken counsel with a brāhmā. However, I have heard it said by old and venerable brāhmins, teachers of teachers, that he who goes into solitary seclusion (for meditation) for the four months of the rains and cultivates
the jhāna of compassion, sees a brāhma, discusses with a brāhmā, converses with a brāhmā and takes counsel with a brāhmā. Sirs, I wish to retire into solitary seclusion for the four months of the rains and cultivates the jhāna of compassion. Let no one approach me except he who brings me food”.

The six rulers replied: "You know the time for that now, honoured Govinda. It is as you wish”.

၃၁၄။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့ထံသို့ ချဉ်း ကပ်၍ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

''အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏၊ 'မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ပြောဆိုဆွေးနွေး တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်သည်ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရပါ၊ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေးမပြောဆို မတိုင်ပင်ရပါ၊ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော

ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသော ဤစကားကိုကြားဖူးပါ၏။ 'မိုးလေးလတို့ပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင့်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြားဖူးပါ၏)၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက်ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရန် အလိုရှိပါ၏၊ ထမင်းပို့သူ တစ်ယောက်မှတစ်ပါး မည်သူမျှကျွန်ုပ်ထံသို့ မချဉ်းကပ် စေလိုပါ''ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာစျာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွါးများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏)ဟု မင်းခြောက်ယောက်တို့က ဆိုကြကုန်၏။

315. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te satta ca brāhmaṇamahāsālā satta ca nhātakasatāni tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te satta ca brāhmaṇamahāsāle satta ca nhātakasatāni etadavoca – ‘‘mayhaṃ kho, bho, evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’ti. Na kho panāhaṃ, bho, brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi, na brahmunā sallapāmi, na brahmunā mantemi. Sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati, brahmunā sākaccheti, brahmunā sallapati, brahmunā mantetī’ti. Tena hi, bho, yathāsute yathāpariyatte mante vitthārena sajjhāyaṃ karotha, aññamaññañca mante vācetha; icchāmahaṃ, bho, vassike cattāro māse paṭisallīyituṃ, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyituṃ; namhi kenaci upasaṅkamitabbo aññatra ekena bhattābhihārenā’’ti. ‘‘Yassa dāni bhavaṃ govindo kālaṃ maññatī’’ti.

၃၁၅. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မယှံ ခေါ၊ ဘော၊ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ၊ ဘော၊ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ၊ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ တေန ဟိ၊ ဘော၊ ယထာသုတေ ယထာပရိယတ္တေ မန္တေ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောထ၊ အညမညဉ္စ မန္တေ ဝါစေထ; ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော၊ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ

ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ’’တိ။ ‘‘ယဿ ဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’တိ။

315.Then friends, the brāhmin Mahā Govinda approached seven wealthy brāhmins and seven hundred cleansed young brāhmins and said: "Sirs, my fame has spread far and wide thus: “the brāhmin Mahā Govinda has seen a brāhmā with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has in person discussed,

conversed and taken counsel with a brāhmā'. Sirs in reality I have not seen a brāhma; nor have I had any discussion with a brāhmā; nor have I conversed with a brahmā; nor have I taken counsel with a brāhmā. However, I have heard it said by old and venerable brāhmins, teachers of teachers, that he who goes into solitary seclusion (for meditation) for the four months of the rains and cultivates the jhāna of compassion, sees, discusses with, converses with and takes counsel with a brahmā. Therefore, Sirs, keep on reciting in full those vedas which you have learnt and heard, and keep on teaching one another the vedas. Sirs, I wish to retire into solitary seclusion for the four months of the rains and cultivates the jhāna of compassion. Let no one approach me except one who brings me food”.(They replied) “You know the time for that now, honoured Gēvinda. It is as you wish”.

၃၁၅။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားသူဌေးခုနစ်ယောက်နှင့် သန့်စင်ပြီးသောပုဏ္ဏားလုလင် ခုနစ်ရာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုသူတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

''အချင်းတို့ ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏၊ 'မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက်ဆွေးနွေး ပြောဆိုတိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကိုမတွေ့မြင်ရချေ၊ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ၊ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောဆိုသော ဤစကားကိုကြားဖူးပါ၏။ 'မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေသော သူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြားဖူး၏)၊ အချင်းတို့ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် နာယူသင်ကြားပြီးဖြစ်သော ဗေဒင်တို့ကိုသာလျှင်အကျယ်အား ဖြင့် (အကြွင်းမဲ့) ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) နေကြကုန်လော့၊ အချင်းချင်းလည်း ဗေဒင်တို့ကိုပို့ချသင်ကြားနေ ကြကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်းကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာ ဈာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေရန် အလိုရှိ၏၊ ထမင်းပို့သူမှတစ်ပါး မည်သူမျှငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်စေလိုပါ''ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာစျာန် ပွါးများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွါးများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏)ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

316. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena cattārīsā bhariyā sādisiyo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā cattārīsā bhariyā sādisiyo etadavoca – ‘‘mayhaṃ kho, bhotī, evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ passati, sakkhi mahāgovindo brāhmaṇo brahmunā sākaccheti sallapati mantetī’ti. Na kho panāhaṃ, bhotī, brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi, na brahmunā sallapāmi, na brahmunā mantemi. Sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati, brahmunā sākaccheti, brahmunā sallapati, brahmunā mantetīti, icchāmahaṃ, bhotī, vassike cattāro māse paṭisallīyituṃ, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyituṃ; namhi kenaci upasaṅkamitabbo aññatra ekena bhattābhihārenā’’ti. ‘‘Yassa dāni bhavaṃ govindo kālaṃ maññatī’’’ti.

၃၁၆. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေါစ – ‘‘မယှံ ခေါ၊ ဘောတီ၊ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ၊ ဘောတီ၊ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ၊ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီတိ၊ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘောတီ၊ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ’’တိ။ ‘‘ယဿ ဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’’တိ။

316.Then friends, the brāhmin Mahā Govinda approached his forty wives of the same class and said, "Ladies, my fame has spread far and wide thus: "The brāhmin Mahā Govinda has seen a brāhmā with his own eyes; the brāhmin Mahā Govinda has discussed, conversed and taken counsel with a brāhma.” Ladies in reality I have not seen a brahma; nor have I had any discussion with a brāhma; nor have I conversed with a brāhmā' nor have I taken counsel with a brāhma. However, I have heard it said by old and venerable brāhmins, teacher of teachers, that he who goes into solitary seclusion for the four months of the rains and cultivate the jhāna of compassion, sees a brāhma, discusses with a brāhma, converses with a brāhmā and takes counsel with a brahmā. Ladies, I wish to retire into solitary seclusion for the four months of the

rains and cultivate the jhāna of compassion. Let no one approach me except the one who brings me food” (They replied), "You know the time for that now, Honourable Govinda. It is as you wish.”
၃၁၆။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အမျိုးတူဖြစ်ကုန်သော မယားလေးဆယ်တို့ထံ သို့ချဉ်းကပ်၍ ထိုမယားတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

''ရှင်မတို့ ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေ၏၊ 'မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ရ၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက်ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ ရှင်မတို့ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကိုမတွေ့မြင်ရချေ၊ ဗြဟ္မာနှင့် မ ဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ၊ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန် သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုကြသောဤစကား ကို ငါကြားဖူး၏၊ 'မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကိုပွါးများ ဝင်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင် ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆိုတိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြားဖူး၏)၊ ရှင်မတို့ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများဝင် စားနေရန် အလိုရှိ၏၊ ထမင်းပို့သူမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်စေလိုပါ''ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာဈာန် ပွါးများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွါးများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှ င်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏)ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

317. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo puratthimena nagarassa navaṃ sandhāgāraṃ kārāpetvā vassike cattāro māse paṭisallīyi, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyi; nāssudha koci upasaṅkamati [upasaṅkami (pī.)] aññatra ekena bhattābhihārena. Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa catunnaṃ māsānaṃ accayena ahudeva ukkaṇṭhanā ahu paritassanā – ‘‘sutaṃ kho pana metaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ‘yo vassike cattāro māse paṭisallīyati, karuṇaṃ jhānaṃ jhāyati, so brahmānaṃ passati, brahmunā sākaccheti brahmunā sallapati brahmunā mantetī’ti. Na kho panāhaṃ brahmānaṃ passāmi, na brahmunā sākacchemi na brahmunā sallapāmi na brahmunā mantemī’’’ti.
၃၁၇. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ပုရတ္ထိမေန နဂရဿ နဝံ သန္ဓာဂါရံ ကာရာပေတွာ ဝဿိ ကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိ; နာဿုဓ ကောစိ ဥပသင်္ကမတိ [ဥပသင်္ကမိ (ပီ.)] အ ညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေန။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အဟုဒေဝ ဥက္ကဏ္ဌနာ အဟု ပရိတဿနာ – ‘‘သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါ

စရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ၊ ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ၊ သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ၊ န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပါမိ န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမီ’’’တိ။

317.Then Friends, the brāhmin Mahā Govinda, had a new hall built to the east of the town, and remained in seclusion for the four months of the rains, cultivating the jhāna of compassion. No one approached him except one who brought him food. Then friends, when four months had passed, the brāhmin Mahā Govinda felt dissatisfied and fretted with longing for a brāhmā. He thought; "I had heard if said by old and venerable brāhmins, teacher of teachers, that he who goes into solitary seclusion for

the four months of the rains and cultivate the jhāna of compassion, sees a brāhmā, discusses, converses, takes counsel with a brāhmā. Yet, (though I have been cultivating the jhāna of compassion) I have not seen a brāhmā, I have had no discussion, no conversation, no counsel with a brāhmā”.

၃၁၇။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည်မြို့၏ အရှေ့အရပ်၌ မင်းကွန်းအသစ်ကိုဆောက်စေ၍ မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေလေ၏၊ ထမင်း ပို့သူ တစ်ယောက်မှတစ်ပါး မည်သူမျှ (မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့) မချဉ်းကပ်ချေ။

အချင်းတို့ ထိုအခါ လေးလလွန်လတ်သော် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား စိတ်အားလျော့ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ (ဗြဟ္မာကို) တမ်းတခြင်းသည် ဖြစ်၏ - ''ငါသည် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သောဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောကြသော ဤစကားကို ကြားရဖူး၏။ 'မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများဝင်စားနေသော သူသည်ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏'ဟု (ကြားရဖူး၏)၊ ငါသည် မိုးလေးလ ပတ်လုံး ကရုဏာဈာန်ကို ပွါးများ ဝင်စားနေပါလျက် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရချေ၊ ဗြဟ္မာနှင့်မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ''ဟု (စိတ်အားလျော့ကာ တမ်းတခြင်းသည် ဖြစ်၏)။

၁။ နှာတကပုဒ်ကို ကျင့်ဝတ်ပြီးဆုံးသဖြင့် ရေချိုးပြီးနောက် အခြားပုဏ္ဏားတို့နှင့်အတူ စားသောက်ခြင်းမပြုဘဲ သီးခြားနေ ထိုင်သောသူဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ဆို၏၊ သက္ကတအဘိဓာန်တို့၌ကား (၁) ဝိဇ္ဇာနှာတက = အတတ်ပညာအရာ၌ ပြီးဆုံးသန့် စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏား (၂) ဝတနှာတက = ကျင့်ဝတ်အရာ၌ ပြီးဆုံး သန့်စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏား (၃) ဥဘယနှာတက = ထိုနှစ်မျိုးလုံး ပြီးဆုံး သန့်စင်ပြီး သောပုဏ္ဏားဟူ၍ သုံးမျိုးဖော်ပြလျက် ရှိ၏။

Brahmunā sākacchā ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆာ

(9) Discussion with a Brāhmā ဗြဟ္မာမင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း

318. ‘‘Atha kho, bho, brahmā sanaṅkumāro mahāgovindassa brāhmaṇassa cetasā cetoparivitakkamaññāya seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya, pasāritaṃ vā bāhaṃ samiñjeyya, evameva, brahmaloke antarahito mahāgovindassa brāhmaṇassa sammukhe pāturahosi. Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa ahudeva bhayaṃ ahu chambhitattaṃ ahu lomahaṃso yathā taṃ adiṭṭhapubbaṃ rūpaṃ disvā. Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo bhīto saṃviggo lomahaṭṭhajāto brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ gāthāya ajjhabhāsi –

‘‘‘Vaṇṇavā yasavā sirimā, ko nu tvamasi mārisa;

Ajānantā taṃ pucchāma, kathaṃ jānemu taṃ maya’’nti.

‘‘Maṃ ve kumāraṃ jānanti, brahmaloke sanantanaṃ [sanantica (ka.)];

Sabbe jānanti maṃ devā, evaṃ govinda jānahi’’.

‘‘‘Āsanaṃ udakaṃ pajjaṃ, madhusākañca [madhupākañca (sī. syā. pī.)] brahmuno;

Agghe bhavantaṃ pucchāma, agghaṃ kurutu no bhavaṃ’’.

‘‘Paṭiggaṇhāma te agghaṃ, yaṃ tvaṃ govinda bhāsasi;

Diṭṭhadhammahitatthāya, samparāya sukhāya ca;

Katāvakāso pucchassu, yaṃ kiñci abhipatthita’’nti.
ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆာ

၃၁၈. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ၊ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊

မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဟုဒေဝ ဘယံ အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ အဟု လောမဟံသော ယထာ တံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ရူပံ ဒိသွာ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

'''ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သိရိမာ၊ ကော နု တွမသိ မာရိသ။

အဇာနန္တာ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ''န္တိ။

''မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ၊ ဗြဟ္မလောကေ သနန္တနံ [သနန္တိစ (က.)]။

သဗ္ဗေ ဇာနန္တိ မံ ဒေဝါ၊ ဧဝံ ဂေါဝိန္ဒ ဇာနဟိ''။

'''အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ မဓုသာကဉ္စ [မဓုပါကဉ္စ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဗြဟ္မုနော။

အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဂ္ဃံ ကုရုတု နော ဘဝံ''။

''ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဂ္ဃံ၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသိ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယ သုခါယ စ။

ကတာဝကာသော ပုစ္ဆဿု၊ ယံ ကိဉ္စိ အဘိပတ္ထိတ''န္တိ။
318.Then friends, Sanankumāra Brāhmā, knowing the thoughts of the brāhmin Mahā Govinda vanished from the brāhmā realm and appeared before the brāhmin Mahā Gāvinda, just as instantaneously as a strong man stretching out his bent arm or bending his outstretched arm. Then friends, as in the case
of a person seeing a sight never seen before, the brāhmin Mahā Govinda was frightened, rigid with fear, with body hair standing on end. Then friends, the brāhmin terrified, agitated, with awe, and with body hair standing on end, asked Sanankumāra Brāhmā in verse:

"Who are you Sir, who possesses such splendour of appearance, such a large number of retinue, and are so glorious? Sir, we ask not knowing you. How may I know you?"

"In the Brāhmā realm, all the brāhmas know me as Sanankumāra of ancient times. You may call me as such, Govinda".

"Sir Brāhmā, we present to you such hospitality, as seat, water, foot salve and sweet (cooked) vegetables. May you, honoured Sir, accept my hospitality."

"I accept your hospitality, as you have mentioned. Ask me what you wish, either for benefit in the present existence, or for well-being in the future existence. I give permission".

၃၁၈။ အချင်းတို့ ထိုအခါ သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့်သိ၍ ဥပမာအားဖြင့် ခွန်အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဗြဟ္မာပြည်မှကွယ်ခဲ့၍ မဟာဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏား၏ မျက်မှောက်၌ ကိုယ်ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ အချင်းတို့ မမြင်ဖူးသော ရုပ်အဆင်းကို မြင်ရသူအား ဖြစ် တတ်သကဲ့သို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒအား ကြောက်ခြင်း ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ကာ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား ဂါထာဖြင့် ပြောဆို၏-

''အသျှင် သင်သည် အလွန်အဆင်းလှပါပေ၏၊ အလွန်တောက်ပပါပေ၏၊ အလွန် ကျက်သရေရှိပါပေ၏၊ သင် သည် အဘယ်သူဖြစ်ပါသနည်း၊ ငါတို့ မသိ၍ သင့်ကို မေးပါကုန်၏၊ ငါတို့သည် သင့်ကို အဘယ်သို့သိရပါအံ့ နည်း''ဟု (ပြောဆို၏)။

''ဗြဟ္မာ့လောက၌ ဗြဟ္မာအားလုံးတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငါ့ကို 'သနင်္ကုမာရ' ဟူ၍ သိကုန်၏၊ ဂေါဝိန္ဒသင်သည် ဤသို့ပင် သိပါလေလော့''ဟု (ဗြဟ္မာမင်းက ဆို၏)။

''အသျှင်ဗြဟ္မာအား နေရာ ရေ ခြေနယ်ဆီနှင့် ချိုမြိန်သော ဟင်းရွက်ဟူသော ဧည့် ဝတ်တို့ကိုတည်ထားပါ ကုန်၏၊ အသျှင်သည် အကျွန်ုပ်တို့၏ တည်ထားအပ်သော ဧည့်ဝတ်တို့ကိုလက်ခံတော်မူပါလော့''ဟု (ဂေါဝိန္ဒက ဆိုပြန်၏)။

''ဂေါဝိန္ဒ သင်ဆိုသည့်အတိုင်း သင်၏ ဧည့်ဝတ်ကို ငါတို့ လက်ခံပါကုန်၏၊ သင်သည် မျက်မှောက်အကျိုးစီးပွါး အလို့ငှါလည်းကောင်း၊ တမလွန်ချမ်းသာအလို့ငှါ လည်းကောင်း အလိုရှိရာကို မေးမြန်းလော့၊ ငါခွင့်ပြုပါ၏''ဟု (ဗြဟ္မာက ဆို၏)။

319. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa etadahosi – ‘‘katāvakāso khomhi brahmunā sanaṅkumārena. Kiṃ nu kho ahaṃ brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ puccheyyaṃ diṭṭhadhammikaṃ vā atthaṃ samparāyikaṃ vā’ti? Atha kho, bho, mahāgovindassa brāhmaṇassa etadahosi – ‘kusalo kho ahaṃ diṭṭhadhammikānaṃ atthānaṃ, aññepi maṃ diṭṭhadhammikaṃ atthaṃ pucchanti. Yaṃnūnāhaṃ brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ

samparāyikaññeva atthaṃ puccheyya’nti. Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ gāthāya ajjhabhāsi –

‘‘Pucchāmi brahmānaṃ sanaṅkumāraṃ,

Kaṅkhī akaṅkhiṃ paravediyesu;

Katthaṭṭhito kimhi ca sikkhamāno,

Pappoti macco amataṃ brahmaloka’’nti.

‘‘Hitvā mamattaṃ manujesu brahme,

Ekodibhūto karuṇedhimutto [karuṇādhimutto (sī. syā. pī.)];

Nirāmagandho virato methunasmā,

Etthaṭṭhito ettha ca sikkhamāno;

Pappoti macco amataṃ brahmaloka’’nti.

၃၁၉. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ကတာဝကာသော ခေါမှိ ဗြဟ္မုနာ သနင်္ကုမာရေန။ ကိံ နု ခေါ အဟံ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ပုစ္ဆေယျံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကုသလော ခေါ အဟံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္ထာနံ၊ အညေပိ မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ အတ္ထံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယံနူနာဟံ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ သမ္ပရာယိကညေဝ အတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

‘‘ပုစ္ဆာမိ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ၊

ကင်္ခီ အကင်္ခိံ ပရဝေဒိယေသု။

ကတ္ထဋ္ဌိတော ကိမှိ စ သိက္ခမာနော၊

ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက’’န္တိ။

‘‘ဟိတွာ မမတ္တံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊

ကောဒိဘူတော ကရုဏေဓိမုတ္တော [ကရုဏာဓိမုတ္တော (သီ. သျာ. ပီ.)]။

နိရာမဂန္ဓော ဝိရတော မေထုနသ္မာ၊

ဧတ္ထဋ္ဌိတော ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော။

ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက’’န္တိ။

319.Then Friends, the brāhmin Mahā Govinda thought: "Sanankumāra Brahmā has given me permission. What shall I ask, benefit in the present existence or benefit in the future existence? Then friends, the brāhmin Mahā Gūēāvinda (again) thought: I am skilled in (matters of) benefit in the present. Even others have to ask me on (matters of) benefit in the present. It would be well if I were to ask Sanankumāra Brahma in verse:

“I being in uncertainty, ask Sanankumāra Brāhmā, who has overcome uncertainty, on matters which others want to know, Based on what and practising what course can beings attain to the immortal brahmā world?”

“Brāhmin Govinda, not regarding things in the world of men as '"mine", living in solitude, being intent on the jhāna of compassion, being free from foul smell (of defilements) abstaining from sexual intercourse, a mortal based on this, a mortal who practises this course can attain to the immortal brahmā realm” (said Sanankumāra).

၃၁၉။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

''သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ငါ့ကို ခွင့်ပြုပြီ၊ ငါသည် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား မျက်မှောက်အကျိုးကိုမေးရအံ့လော၊ တမလွန်အကျိုးကို မေးရအံ့လော''ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏ -ှ

''ငါသည် မျက်မှောက်အကျိုးတို့၌ ကျွမ်းကျင်၏၊ သူတစ်ပါးတို့သည်ပင် ငါ့အား မျက်မှောက်အကျိုး ကိုမေးမြန်းရကုန်၏၊ ငါသည် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာအား တမလွန်အကျိုးကိုသာ မေးရမူ ကောင်းလေစွ''ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

''အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာကို ဂါထာဖြင့် မေးမြန်း၏-

''အသျှင်ဗြဟ္မာ သူတစ်ပါးတို့သိလိုသော အရာတို့၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားရှိ သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားမရှိသောသနင်္ကုမာရဗြဟ္မာကို မေးပါ၏၊ အဘယ်တရား၌ တည် ၍ အဘယ်တရား၌ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သေခြင်းကင်းသော ဗြဟ္မာလောကသို့ ရောက်နိုင်ပါသနည်း''ဟု (မေး၏)။ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား လူ့လောကအရာတို့၌ ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင်မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ကာ တစ်ယောက်တည်းနေလျက် ကရုဏာစျာန်၌ ဝင်စား ၍ စိမ်းညှီသောအနံ့မှ ကင်းသည် ဖြစ်ရာ၏၊

--

ဤတရား၌ တည်၍ ဤတရား၌ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သေခြင်းကင်းသော ဗြဟ္မာ့လောကသို့ ရောက်နိုင်ပေ၏ဟု (ဆို၏)။

320. ‘‘Hitvā mamatta’nti ahaṃ bhoto ājānāmi. Idhekacco appaṃ vā bhogakkhandhaṃ pahāya mahantaṃ vā bhogakkhandhaṃ pahāya appaṃ vā ñātiparivaṭṭaṃ pahāya mahantaṃ vā ñātiparivaṭṭaṃ pahāya kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, ‘iti hitvā mamatta’nti ahaṃ bhoto ājānāmi. ‘Ekodibhūto’ti ahaṃ bhoto ājānāmi. Idhekacco vivittaṃ senāsanaṃ bhajati araññaṃ rukkhamūlaṃ pabbataṃ kandaraṃ giriguhaṃ susānaṃ vanapatthaṃ abbhokāsaṃ palālapuñjaṃ, iti ekodibhūto’ti ahaṃ bhoto ājānāmi. ‘Karuṇedhimutto’ti ahaṃ bhoto ājānāmi. Idhekacco karuṇāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā viharati, tathā dutiyaṃ, tathā tatiyaṃ, tathā catutthaṃ. Iti uddhamadhotiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantaṃ lokaṃ karuṇāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharitvā viharati. Iti ‘karuṇedhimutto’ti ahaṃ bhoto ājānāmi. Āmagandhe ca kho ahaṃ bhoto bhāsamānassa na ājānāmi.

‘‘Ke āmagandhā manujesu brahme,

Ete avidvā idha brūhi dhīra;

Kenāvaṭā [kenāvuṭā (syā.)] vāti pajā kurutu [kururū (syā.), kuruṭṭharū (pī.), kurūru (?)],

Āpāyikā nivutabrahmalokā’’ti.

‘‘Kodho mosavajjaṃ nikati ca dubbho,

Kadariyatā atimāno usūyā;

Icchā vivicchā paraheṭhanā ca,

Lobho ca doso ca mado ca moho;

Etesu yuttā anirāmagandhā,

Āpāyikā nivutabrahmalokā’’ti.

‘‘Yathā kho ahaṃ bhoto āmagandhe bhāsamānassa ājānāmi. Te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā. Pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Yassadāni bhavaṃ govindo kālaṃ maññatī’’ti.

၃၂၀. ‘‘ဟိတွာ မမတ္တ’န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ ‘ဣတိ ဟိတွာ မမတ္တ’န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ‘ဧကောဒိဘူတော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ၊ ဣတိ ဧကောဒိဘူတော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ‘ကရုဏေဓိမုတ္တော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ၊ တထာ ဒုတိယံ၊ တထာ တတိယံ၊ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓောတိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ဣတိ ‘ကရုဏေဓိမုတ္တော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ အာမဂန္ဓေ စ ခေါ အဟံ ဘောတော ဘာသမာနဿ န အာဇာနာမိ။

‘‘ကေ အာမဂန္ဓာ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊

ဧတေ အဝိဒွာ ဣဓ ဗြူဟိ ဓီရ။

ကေနာဝဋာ [ကေနာဝုဋာ (သျာ.)] ဝါတိ ပဇာ ကုရုတု [ကုရုရူ (သျာ.)၊ ကုရုဋ္ဌရူ (ပီ.)၊ ကုရူရု (?)]၊

အာပါယိကာ နိဝုတဗြဟ္မလောကာ’’တိ။

‘‘ကောဓော မောသဝဇ္ဇံ နိကတိ စ ဒုဗ္ဘော၊

ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥသူယာ။

ဣစ္ဆာ ဝိဝိစ္ဆာ ပရဟေဌနာ စ၊

လောဘော စ ဒောသော စ မဒော စ မောဟော။

ဧတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာ၊

အာပါယိကာ နိဝုတဗြဟ္မလောကာ’’တိ။

‘‘ယထာ ခေါ အဟံ ဘောတော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ အာဇာနာမိ။ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’တိ။
320."Your Worthiness, the words 'not regarding things as mine', I understand this way. It is when in this world someone renounces small or large possessions, (mass of wealth), nounces small or large circles of relatives, and cutting off hair and beard and donning the bark-dyed robe, renounces hearth and home for the homeless life of an ascetic. Your Worthiness, it is thus I understand the words 'not regarding things as mine”.

“Your Worthiness, the words 'living in solitude”, I inderstand this way. It is when in this world someone resorts to a quiet, remote dwelling, such as in the woods, the foot of a tree, on a hillside, a mountain cave, in a cemetery, in a thicket, in an open plain, or on a heap of straw. It is thus I understand the words living in solitude'.

“Your Worthiness, the words 'being intent on the jhāna of compassion”, I understand this way. It is when in this world someone remains diffusing thoughts of compassion (karunā) in one direction. In the same way, he remains diffusing thoughts of compassion in a second direction, a third direction and a fourth direction. Thus, in upward, downward, inopposite directions, identifying and putting all living beings in every direction and guarter as one with himself and covering the world of all living beings, he remains diffusing thoughts of compassion, extensive,

lofty. measureless, peaceable, and benevolent (free from malice). It is thus I understand the words, 'being intent on the jhāna of compassion”. "However Your Worthiness, I do not understand the word 'foul smell”.

O Brāhma, what in the world of human beings is foul smell? This I do not know. O Wise One, please speak on this. What is the veil, the covering, that causes human beings to be foul smelling, that causes them to fall into the realms of misery (apāya), that shuts off the way to the brahmā realm?

"Govinda, he who is given to these (fourteen things): anger, speaking falsehood, deceit, offence against a friend, stinginess, extreme conceit, envy, avarice, meanness, harassing others, greed, ill-will, vanity, and bewilderment, is not free from foul smell, and he will go to the realms of misery and will have the brāhmā realm shut off from him.

As I understood 'foul smell' from what Your Worthiness said, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of that foul smell. Your Worthiness, I shall go from the home life to the homeless life, I shall become an ascetic.”

"Honoured Govinda, it is as you wish (now you know the time).”

၃၂၀။ ''ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင်''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ်နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် နည်းသောဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသောဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ နည်းသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသောဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရာ၏၊ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် ''ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင်''ဟုဆိုသော အသျှင်၏စကား ကို နားလည်ပါ၏။

''တစ်ယောက်တည်းနေလျက်''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ် နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဆိတ် ငြိမ်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာကို မှီဝဲ၏၊ တောကို သစ်ပင်ရင်းကိုတောင်ကို ချောက်ကို တောင်ခေါင်းကို သင်္ချိုင်းကို တောအုပ်ကို လွင်ပြင်ကို ကောက်ရိုးပုံကို မှီဝဲ၏၊ ဤသို့ လျှင် အကျွန်ုပ်သည် ''တစ်ယောက်တည်းနေလျက်''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကိုနားလည်ပါ၏။

''ကရုဏာစျာန်၌ ဝင်စား၍''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ် နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်သောအရပ်ကို။ သုံးခုမြောက်သောအရပ်ကို။ လေးခုမြောက်သောအရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤသို့ အထက် အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ရှိသောသတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု ၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသောမြင့်မြတ် သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်

ခြင်းမရှိသော ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏၊ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် ''ကရုဏာ စျာန်၌ ဝင်စား၍''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏စကားကို နားလည်ပါ၏။

''စိမ်းညှီသော အနံ့''ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကိုမူကား အကျွန်ုပ် နားမလည်ပါ။

အသျှင်ဗြဟ္မာ လူ့လောကအရာတို့၌ အဘယ်အရာတို့သည် စိမ်းညှီသော အနံ့တို့ ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဤလူ့လောက၌ ထို (စိမ်းညှီသောအနံ့) တို့ကို အကျွန်ုပ် မသိပါ၊ အသျှင်ဗြဟ္မာ ဟောကြားပါလော့၊ အဘယ်တရားက ပိတ်ဖုံးထားသောကြောင့် သတ္တဝါအပေါင်းသည် အညှီနံ့လှိုင်နေပါသနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့် အပါယ်သို့ လားရပါသနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်လမ်း ပိတ်နေပါသနည်းဟု (မေး၏)။

(ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား) အမျက်ထွက်ခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်း၊ လှည့်စားခြင်း၊ (အဆွေခင်ပွန်းကို) ပြစ်မှားခြင်း၊ စေးနှဲခြင်း၊ အလွန်မာန်မူခြင်း၊ ငြူစူခြင်း၊ လိုချင်ခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ့တပ်မက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်း ဟူသော ဤတရား (တစ်ဆယ့်လေးပါး) တို့နှင့်ယှဉ်တွဲနေသော သတ္တဝါသည် စိမ်းညှီသောအနံ့ရှိ၏၊ အပါယ်သို့ လားရ၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် လမ်းပိတ် လျက်ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။

စိမ်းညှီသော အနံ့တို့ကို အသျှင်ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် သိရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထိုစိမ်းညှီသော အနံ့တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ၊ အသျှင်ဗြဟ္မာ အကျွန်ုပ် သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

ယခုအခါ ရဟန်းပြုရန် အချိန်ကို အရှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ရဟန်းပြုရန်မှာ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု (ဗြဟ္မာက ပြော၏)။

Reṇurājaāmantanā ရေဏုရာဇအာမန္တနာ
(10) Informing King Reṇu ရေဏုမင်းကို လျှောက်ထားခြင်း

321. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena reṇu rājā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā reṇuṃ rājānaṃ etadavoca – ‘‘aññaṃ dāni bhavaṃ purohitaṃ pariyesatu, yo bhoto rajjaṃ anusāsissati. Icchāmahaṃ, bho , agārasmā anagāriyaṃ pabbajituṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā. Pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti.

‘‘Āmantayāmi rājānaṃ, reṇuṃ bhūmipatiṃ ahaṃ;

Tvaṃ pajānassu rajjena, nāhaṃ porohicce rame’’.

‘‘Sace te ūnaṃ kāmehi, ahaṃ paripūrayāmi te;

Yo taṃ hiṃsati vāremi, bhūmisenāpati ahaṃ;

Tuvaṃ pitā ahaṃ putto, mā no govinda pājahi’’ [pājehi (aṭṭhakathāyaṃ saṃvaṇṇitapāṭhantaraṃ)].

‘‘Namatthi ūnaṃ kāmehi, hiṃsitā me na vijjati;

Amanussavaco sutvā, tasmāhaṃ na gahe rame’’.

‘‘Amanusso kathaṃvaṇṇo, kiṃ te atthaṃ abhāsatha;

Yañca sutvā jahāsi no, gehe amhe ca kevalī’’.

‘‘Upavutthassa me pubbe, yiṭṭhukāmassa me sato;

Aggi pajjalito āsi, kusapattaparitthato’’.

‘‘Tato me brahmā pāturahu, brahmalokā sanantano;

So me pañhaṃ viyākāsi, taṃ sutvā na gahe rame’’.

‘‘Saddahāmi ahaṃ bhoto, yaṃ tvaṃ govinda bhāsasi;

Amanussavaco sutvā, kathaṃ vattetha aññathā.

‘‘Te taṃ anuvattissāma, satthā govinda no bhavaṃ;

Maṇi yathā veḷuriyo, akāco vimalo subho;

Evaṃ suddhā carissāma, govindassānusāsane’’ti.

‘‘‘Sace bhavaṃ govindo agārasmā anagāriyaṃ pabbajissati, mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma. Atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

၃၂၁. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒါနိ ဘဝံ ပုရောဟိတံ ပရိယေသတု၊ ယော ဘောတော ရဇ္ဇံ အနုသာသိဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော ၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။

‘‘အာမန္တယာမိ ရာဇာနံ၊ ရေဏုံ ဘူမိပတိံ အဟံ။

တွံ ပဇာနဿု ရဇ္ဇေန၊ နာဟံ ပေါရောဟိစ္စေ ရမေ’’။

‘‘သစေ တေ ဦနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ တေ။

ယော တံ ဟိံသတိ ဝါရေမိ၊ ဘူမိသေနာပတိ အဟံ။

တုဝံ ပိတာ အဟံ ပုတ္တော၊ မာ နော ဂေါဝိန္ဒ ပါဇဟိ’’ [ပါဇေဟိ (အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဌန္တရံ)]။

‘‘နမတ္ထိ ဦနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။

အမနုဿဝစော သုတွာ၊ တသ္မာဟံ န ဂဟေ ရမေ’’။

‘‘အမနုဿော ကထံဝဏ္ဏော၊ ကိံ တေ အတ္ထံ အဘာသထ။

ယဉ္စ သုတွာ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမှေ စ ကေဝလီ’’။

‘‘ဥပဝုတ္ထဿ မေ ပုဗ္ဗေ၊ ယိဋ္ဌုကာမဿ မေ သတော။

အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော အာသိ၊ ကုသပတ္တပရိတ္ထတော’’။

‘‘တတော မေ ဗြဟ္မာ ပါတုရဟု၊ ဗြဟ္မလောကာ သနန္တနော။

သော မေ ပဉှံ ဝိယာကာသိ၊ တံ သုတွာ န ဂဟေ ရမေ’’။

‘‘သဒ္ဒဟာမိ အဟံ ဘောတော၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသိ။

အမနုဿဝစော သုတွာ၊ ကထံ ဝတ္တေထ အညထာ။

‘‘တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမ၊ သတ္ထာ ဂေါဝိန္ဒ နော ဘဝံ။

မဏိ ယထာ ဝေဠုရိယော၊ အကာစော ဝိမလော သုဘော။

ဧဝံ သုဒ္ဓါ စရိဿာမ၊ ဂေါဝိန္ဒဿာနုသာသနေ’’တိ။

‘‘‘သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ။ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

321.Then friends, the brāhmin Māha Govinda went to King Renu and said, Now Your Majesty, please find another head priest to admuinister the affairs of your majesties" kingdom. I wish to leave hearth and home for the homeless life, to become an ascetic. From what I heard the brahmā say concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of this foul smells. (Therefore) Your Majesty. I shall become an ascetic, leaving the home-life for the homeless life.

I beseech King Renṇu, Lord of the Earth, that you yourself administer (know) the (affairs of the) kingdom. I am not (anymore) happy in the position of head priest.”

I am Lord of the Earth, Lord of Armies. If there is a diminishing of the pleasures enjoyed by you, I shall add fully to them (make them completely full). If anyone should hurt you, I shall prevent it. You are the father. I am the son. Do not abandon me, Govinda.”

“There is no diminishing of my pleasures, there is no one causing me injury. Having heard the words of the brahmā, I am not happy (any more) in the home”.

"Of what appearance is the Brahmā? On what matter did he speak?

Having heard what, are you renouncing the home and all of us?” “I had previously dwelt in solitude (during the rains), and desiring to perform the sacrificial rites. I had spread about blades of kusa grass and had kindled the fire.”

"Then Sanankumāra Brahmā appeared before me, and answered my guestion. Hearing that, I became unhappy with the home life.”

“I believe what you say, Honoured Govinda. Having heard the brahmā, how else can you proceed (than to become an ascetic)?”

“Honoured Govinda, you are our teacher. We shall follow your example. Just as a Veluriya gem is clear, unstained and shining, so also we will practise purely according to the instruction, the admonition of Govinda”.

“If the honoured Govinda should become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life, then we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then what is your course, shall be our course.

၃၂၁။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းအားဤစကားကို ဆို၏-

''အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်၏ တိုင်းပြည်ရေးရာကို စီမံအုပ်ချုပ်မည့် တစ်ပါး သော ပုရောဟိတ်ကိုယခု ရှာတော်မူပါလော့၊ အရှင်မင်းမြတ် အကျွန်ုပ်သည် လူ့ ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါအလိုရှိပါ၏၊ စိမ်းညှိသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင်အိမ်ရာတည်ထောင် ဤလူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညှိသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန်မလွယ်ပါ၊ အရှင်မင်းမြတ် အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ပါတော့အံ့''ဟု (ဆို၏)။

(အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်သည် ရေမြေ့ရှင်ရေဏုမင်းကို ကြားလျှောက်ပါ၏၊ အရှင်မင်းပင်တိုင်းပြည်ရေးရာကို စီမံခန့်ခွဲတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည်ကား ပုရောဟိတ်ရာထူး၌ မပျော်မွေ့တော့ပါ။ ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) ငါသည် ရေမြေ့အရှင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့၏အရှင် ဘုရင်မင်းပေ တည်း၊ သင့်အားအကယ်၍ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းရှိလျှင် ငါဖြည့်တင်းပေးအံ့၊ သင့်အား ညှဉ်းဆဲသူရှိလျှင်ငါတားမြစ်အံ့၊ သင်ကား အဖ, ငါကား သားဖြစ်ပေ၏၊ ငါတို့ကို မစွန့်ပါလင့်။

(အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်အား ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိပါ၊ အကျွန်ုပ်အားညှဉ်းဆဲသူ သည်လည်း မရှိပါ၊ ဗြဟ္မာ၏ တရားစကားကို ကြားနာ ရသောကြောင့် အကျွန်ုပ်သည်အိမ်၌ မပျော်မွေ့တော့ပါ။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) ဗြဟ္မာသည် အဘယ်သို့သော အဆင်းရှိပါသနည်း၊ သင့်အား အဘယ်သို့သောအကြောင်းအရာကို ဟောပြောပါသနည်း၊ သင်သည် ဗြဟ္မာ၏ အဘယ်တရားစကားကို ကြားရ၍အိမ်ရာတို့ကိုလည်းကောင်း ငါတို့ကိုလည်းကောင်း တိုင်းသူပြည်သား အားလုံးတို့ကိုလည်းကောင်းစွန့်ဘိသနည်း။ (အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်သည် (မိုးလေးလပတ်လုံး) တစ်ယောက်တည်း ကျင့်သုံး ကာယဇ်ပူဇော်လိုသည်ဖြစ်၍ သမန်းမြက်အရွက်တို့ကို ဖြန့်ခင်းလျက် ရှေးမဆွကပင် မီးကို ညှိထွန်းဖြစ်ခဲ့ပါ၏။

ထိုအခါ ဗြဟ္မာ့လောကမှ သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် အကျွန်ုပ်၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၍အကျွန်ုပ်၏ အမေးကို ဖြေကြားပါ၏၊ ထိုအဖြေကို ကြားနာရ၍ အကျွန်ုပ်သည် အိမ်၌ မပျော်မွေ့တော့ပါ။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) အသျှင်ပြောဆိုသော စကားကို အကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါ၏၊ သင်တို့ သည် ဗြဟ္မာ၏တရားစကားကို ကြားနာရ၍ (ရဟန်းပြုရန်မှ) တစ်ပါး အခြား အဘယ်သို့ ပြုနိုင်ကုန်အံ့နည်း။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) အသျှင်သည် ငါတို့၏ ဆရာပေတည်း၊ ငါတို့သည် သင့်ကို အတု လိုက်၍ကျင့်ပါကုန်အံ့၊ ချောမွတ်သော အညစ်အကြေးကင်းစင်သော အလွန် တောက်ပသော ဝေဠုရိယပတ္တမြားကဲ့သို့ ဤအတူပင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ၏ အဆုံးအမ၌ စင်ကြယ်စွာ ကျင့်ပါကုန်အံ့ဟု (ဆို၏)။

--

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ အကယ်၍ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည် လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆို၏)။

Cha khattiyaāmantanā ဆ ခတ္တိယအာမန္တနာ
(11) Informing the Six Rulers မင်းခြောက်ပါးတို့ကို လျှောက်ထားခြင်း

322. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te cha khattiyā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te cha khattiye etadavoca – ‘‘aññaṃ dāni bhavanto purohitaṃ pariyesantu, yo bhavantānaṃ rajje anusāsissati. Icchāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriyaṃ pabbajituṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā. Pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. Atha kho, bho, te cha khattiyā ekamantaṃ apakkamma evaṃ samacintesuṃ – ‘‘ime kho brāhmaṇā nāma dhanaluddhā; yaṃnūna mayaṃ mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ dhanena sikkheyyāmā’’ti. Te mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ upasaṅkamitvā evamāhaṃsu – ‘‘saṃvijjati kho, bho, imesu sattasu rajjesu

pahūtaṃ sāpateyyaṃ, tato bhoto yāvatakena attho, tāvatakaṃ āharīyata’’nti. ‘‘Alaṃ, bho, mamapidaṃ pahūtaṃ sāpateyyaṃ bhavantānaṃyeva vāhasā. Tamahaṃ sabbaṃ pahāya agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāmi. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. Atha kho, bho, te cha khattiyā ekamantaṃ apakkamma evaṃ samacintesuṃ – ‘‘ime kho brāhmaṇā nāma itthiluddhā; yaṃnūna mayaṃ mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ itthīhi sikkheyyāmā’’ti. Te mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ upasaṅkamitvā evamāhaṃsu – ‘‘saṃvijjanti kho, bho, imesu sattasu rajjesu pahūtā itthiyo, tato bhoto yāvatikāhi attho, tāvatikā ānīyata’’nti. ‘‘Alaṃ, bho, mamapimā [mamapitā (ka.), mamapi (sī.)] cattārīsā bhariyā sādisiyo. Tāpāhaṃ sabbā pahāya agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāmi. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriyanti’’.

၃၂၂. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒါနိ ဘဝန္တော ပုရောဟိတံ ပရိယေသန္တု၊ ယော ဘဝန္တာနံ ရဇ္ဇေ အနုသာသိဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ‘‘ဣမေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဓနလုဒ္ဓါ; ယံနူန မယံ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဓနေန သိက္ခေယျာမာ’’တိ။ တေ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ၊ ဘော၊ ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတံ သာပတေယျံ၊ တတော ဘောတော ယာဝတကေန အတ္ထော၊ တာဝတကံ အာဟရီယတ’’န္တိ။ ‘‘အလံ၊ ဘော၊ မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသာ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘော၊ တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ‘‘ဣမေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဣတ္ထိလုဒ္ဓါ; ယံနူန မယံ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဣတ္ထီဟိ သိက္ခေယျာမာ’’တိ။ တေ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ၊ ဘော၊ ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတာ ဣတ္ထိယော၊ တတော ဘောတော ယာဝတိကာဟိ အတ္ထော၊ တာဝတိကာ အာနီယတ’’န္တိ။ ‘‘အလံ၊ ဘော၊ မမပိမာ [မမပိတာ (က.)၊ မမပိ (သီ.)] စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော။ တာပါဟံ သဗ္ဗာ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယန္တိ’’။

322.Then friends, the brāhmin Māha Govinda approached those six rulers and said: "Your Majesty, please find now another head priest to administer the affairs of your majesties' kingdom. I wish to leave hearth and home for the homeless life, to become an ascetic. From

what I heard the brahmā said, concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Your Majesty, I shall become an ascetic leaving the home life for the homeless life”.

Then friends, those six rulers went aside by themselves to a certain place and consulted together:- "These brāhmins are greedy for wealth. Let us tempt the brāhmin Mahā Govinda with wealth”. They (then) approached Mahā Govinda and said, “Honoured Sir, there is in these seven kingdoms a great deal of property and wealth. From that, take away as much as you wish.”

“I have enough, Your Majesties. Owing to your Majesties' kindness, I have already had a great deal of property. Relinquishing all that (property), I am going to be an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life. From what I heard the brahmā said, concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of these foul smells. (Therefore) Your Majesties. I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life".

Then friends, those stx rulers went aside by themselves and consulted together: "These brāhmins are greedy about women. Let us tempt the brāhmin Mahā Govinda with women. They then appraoched brāhmin Mahā Govinda and said, "Honoured Sir, there is in these seven kingdoms a great many women. From these fetch away as many as you wish.”

"I have enough, Your Majesties, I have already fourty wives, all of equal status. Renouncing all those wives I am going to be an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life. From what I heard the brahmā said concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get well rid of these foul smells. (Therefore) Your Majesties. I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life”.

၃၂၂။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ခြောက်ဦးသော မင်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''အရှင်တို့ အရှင်တို့အား တိုင်းပြည်ရေးရာတို့ကို စီမံအုပ်ချုပ်မည့် တစ်ပါးသော ပုရောဟိတ်ကို ယခုရှာတော်မူပါကုန်လော့၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါအလိုရှိပါ၏၊ စိမ်းညှိသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညှိသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ''ဟု (ဆို၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် တစ်နေရာသို့ ဖဲသွားပြီးလျှင် ''ဤပုဏ္ဏားတို့မည်သည် ဥစ္စာ၌ တပ်မက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို ဥစ္စာဖြင့် ဖြားယောင်းရမူ ကောင်းလေစွ''ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကုန်၏။ ထိုသို့တိုင်ပင်ပြီးနောက် ထိုမင်းတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံချဉ်းကပ်၍ ''အသျှင်ပုဏ္ဏား ဤခုနစ်နိုင်ငံတို့၌ များစွာသော ဥစ္စာနှစ်သည် ရှိပါ၏၊ ထိုဥစ္စာနှစ်မှ အသျှင်ပုဏ္ဏား အလိုရှိသလောက် ဆောင်ယူပါလော့''ဟု ဆိုကြကုန်၏။

လုံလောက်ပါပြီ အရှင်မင်းတို့၊ အရှင်မင်းတို့၏ ချီးမြှင့်မှုကြောင့်ပင်လျှင် အကျွန်ုပ်အားလည်း များစွာသော ဥစ္စာနှစ်သည် ရှိနေပါ၏၊ ထိုဥစ္စာနှစ်အားလုံးကို စွန့်ပယ်၍ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါအံ့၊ စိမ်းညှိသောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညှိသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု ဆို၏။

အချင်းတို့ ထို့နောက် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် တစ်နေရာသို့ ဖဲသွားပြီးလျှင် ''ဤပုဏ္ဏားတို့မည်သည် မိန်းမတို့၌ တပ်မက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို မိန်းမတို့ဖြင့် ဖြားယောင်းရမူကောင်းလေစွ''ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ပြန်ကုန်၏။ (ထိုသို့တိုင်ပင်ပြီးနောက်) ထို (မင်း) တို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံ ချဉ်းကပ်၍ ''အသျှင်ပုဏ္ဏား ဤခုနစ်နိုင်ငံတို့၌ များစွာသော မိန်းမတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (မိန်းမများထဲ) မှ အသျှင်ပုဏ္ဏား အလိုရှိသလောက် ဆောင်ယူပါလော့''ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

--

တော်လောက်ပါပြီ အရှင်မင်းတို့၊ အကျွန်ုပ်အားလည်း အမျိုးတူ မယားလေးဆယ်တို့သည် ရှိပါကုန် ၏၊ ထို မယားအားလုံးတို့ကိုလည်း ပယ်စွန့်၍ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့၊ စိမ်းညှိသောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညှိသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ၊ အရှင်တို့အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

323. ‘‘Sace bhavaṃ govindo agārasmā anagāriyaṃ pabbajissati, mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatīti.

‘‘Sace jahatha kāmāni, yattha satto puthujjano;

Ārambhavho daḷhā hotha, khantibalasamāhitā.

‘‘Esa maggo ujumaggo, esa maggo anuttaro;

Saddhammo sabbhi rakkhito, brahmalokūpapattiyāti.

‘‘Tena hi bhavaṃ govindo satta vassāni āgametu. Sattannaṃ vassānaṃ accayena mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

‘‘‘Aticiraṃ kho, bho, satta vassāni, nāhaṃ sakkomi, bhavante, satta vassāni āgametuṃ. Ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitānaṃ! Gamanīyo samparāyo, mantāyaṃ [mantāya (bahūsu)] boddhabbaṃ, kattabbaṃ kusalaṃ, caritabbaṃ brahmacariyaṃ, natthi jātassa amaraṇaṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’’nti. ‘‘Tena hi bhavaṃ govindo chabbassāni āgametu…pe… pañca vassāni āgametu… cattāri vassāni āgametu… tīṇi vassāni āgametu… dve vassāni āgametu… ekaṃ vassaṃ āgametu, ekassa vassassa accayena mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

‘‘‘Aticiraṃ kho, bho, ekaṃ vassaṃ, nāhaṃ sakkomi bhavante ekaṃ vassaṃ āgametuṃ. Ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitānaṃ! Gamanīyo samparāyo, mantāyaṃ boddhabbaṃ, kattabbaṃ kusalaṃ , caritabbaṃ brahmacariyaṃ, natthi jātassa amaraṇaṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Tena hi bhavaṃ govindo satta māsāni āgametu, sattannaṃ māsānaṃ accayena mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

‘‘‘Aticiraṃ kho, bho, satta māsāni, nāhaṃ sakkomi bhavante satta māsāni āgametuṃ. Ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitānaṃ. Gamanīyo samparāyo, mantāyaṃ boddhabbaṃ , kattabbaṃ kusalaṃ, caritabbaṃ brahmacariyaṃ, natthi jātassa amaraṇaṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti.

‘‘‘Tena hi bhavaṃ govindo cha māsāni āgametu…pe… pañca māsāni āgametu… cattāri māsāni āgametu… tīṇi māsāni āgametu… dve māsāni āgametu… ekaṃ māsaṃ āgametu…

addhamāsaṃ āgametu, addhamāsassa accayena mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

‘‘‘Aticiraṃ kho, bho, addhamāso, nāhaṃ sakkomi bhavante addhamāsaṃ āgametuṃ. Ko nu kho pana, bho, jānāti jīvitānaṃ! Gamanīyo samparāyo, mantāyaṃ boddhabbaṃ, kattabbaṃ kusalaṃ, caritabbaṃ brahmacariyaṃ, natthi jātassa amaraṇaṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Tena hi bhavaṃ govindo sattāhaṃ āgametu, yāva mayaṃ sake puttabhātaro rajjena [rajje (syā.)] anusāsissāma, sattāhassa accayena mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti. ‘‘Na ciraṃ kho, bho, sattāhaṃ, āgamessāmahaṃ bhavante sattāha’’nti.
၃၂၃. ‘‘သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

‘‘သစေ ဇဟာထ ကာမာနိ၊ ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော။

အာရမ္ဘဝှော ဒဠှာ ဟောထ၊ ခန္တိဗလသမာဟိတာ။

‘‘ဧသ မဂ္ဂေါ ဥဇုမဂ္ဂေါ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ အနုတ္တရော။

သဒ္ဓမ္မော သဗ္ဘိ ရက္ခိတော၊ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာတိ။

‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ သတ္တန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

‘‘‘အတိစိရံ ခေါ၊ ဘော၊ သတ္တ ဝဿာနိ၊ နာဟံ သက္ကောမိ၊ ဘဝန္တေ၊ သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ [မန္တာယ (ဗဟူသု)] ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ဆဗ္ဗဿာနိ အာဂမေတု။ပေ.။ ပဉ္စ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတု၊ ဧကဿ ဝဿဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

‘‘‘အတိစိရံ ခေါ၊ ဘော၊ ဧကံ ဝဿံ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတု၊ သတ္တန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

‘‘‘အတိစိရံ ခေါ၊ ဘော၊ သတ္တ မာသာနိ၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။

‘‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ဆ မာသာနိ အာဂမေတု။ပေ.။ ပဉ္စ မာသာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ မာသာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ မာသံ အာဂမေတု။ အဍ္ဍမာသံ အာဂမေတု၊ အဍ္ဍမာသဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

‘‘‘အတိစိရံ ခေါ၊ ဘော၊ အဍ္ဍမာသော၊ နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ အဍ္ဍမာသံ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန၊ ဘော၊ ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော၊ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ၊ စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော သတ္တာဟံ အာဂမေတု၊ ယာဝ မယံ သကေ ပုတ္တဘာတရော ရဇ္ဇေန [ရဇ္ဇေ (သျာ.)] အနုသာသိဿာမ၊ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။ ‘‘န စိရံ ခေါ၊ ဘော၊ သတ္တာဟံ၊ အာဂမေဿာမဟံ ဘဝန္တေ သတ္တာဟ’’န္တိ။
323."If the honoured Govinda should become an ascetic, going from hearth and home to the homeless life, then we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Your destiny, shall be our destiny”.

(Mahā Govinda replied):

If you wish to renounce these sensual pleasures to which worldlings (puthujjanas) are attached, be firm in the strength of patience, and exert steadfastly.

To attain the brahmā realm, this path (of compassion jhāna) is the straight path. This path is unsurpassed. This path is the good doctrine upheld by virtuous ones.

In that case, honoured Govinda, wait for seven years. When seven years have passed, we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then, your destiny shall be our destiny".

"Your Majesties, seven years is too long. I cannot wait seven years for Your Majesties. Your Majesties, nobody knows how long one may live. We must certainly pass on to the next existence. These (facts) should be deliberated upon and understood. Meritorious deeds should be done. The pure life should be practised. (Because) for one who is born there is no such things as not dying. From what I heard the brahmā says concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of foul smells. (Therefore) Your Majesties, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life."

"In that case honoured Govinda, wait for six years...wait for five years... wait for four years...wait for the three years… wait for two years... wait for one year. When one year has passed, we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then, your destiny shall be our destiny".

"Your Majesties, one year is still too long, I cannot wait one whole year for Your Majesties. Your Majesties, nobody knows how long one may live. We must certainly pass on to the next existence. These (facts) should be deliberated and understood. Meritorious deeds should be done. The pure life should be practised. (Becauses) for one who is born there is no such thing as not dying. From what I heard the brahmā said concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Your Majestics, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life."

"In that case, honoured Govinda, wait seven months. When seven months have passed, we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then your destiny, shall
be our destiny".

"Your Majesties, seven months is still too long, I cannot wait (an entire) seven months for your majesties. Your Majesties, nobody knows how long one may live. We must certainly pass on to the next existence. These (facts) should be deliberated upon and understood. Meritorious deeds should be done. The pure life should be practised. (Because) for one who is born there is no such thing as not dying. From what I heard the bramā said concerning foul smell, it would not

be easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Your Majestics, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life.”

“In that case, Honoured Govinda, wait six months...wait five months... wait four months...wait three months... wait two months... wait one month... wait half month. When half month has passed, we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then, what your destiny shall be our destiny”.

"Your Majesties, half a month is still too long, I cannot wait (an entire) half a month for your majesties. Your Majesties, nobody knows how long one may live. We must certainly pass on to the next existence. These (facts) should be deliberated upon and understood. Meritorious deeds should be done. The pure life should be practised. (Because) for one who is born there is no such thing as not dying. From what I heard the brahmā said concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Your Majestics, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life.”

“In that case, Honoured Govinda, please wait seven days, so that in that time we may give instructions to our brothers and sons as regards kingship (after handing over the kimgdom to them). When seven days have passed, we too shall becomeascetics, leaving hearth and home for the homeless life, then your destiny shall be our destiny”. Your Majesties, seven days is not too long. I shall wait seven days for your Majesties.”

၃၂၃။ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ အကယ်၍ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။ (အရှင်မင်းတို့) ပုထုဇဉ်တို့ ငြိတွယ်ရာ ကာမဂုဏ်တို့ကို သင်တို့ အကယ်၍ စွန့် လိုကုန်ငြားအံ့၊ သည်းခံခြင်းအားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံစေလျက်မြဲမြံစွာ အားထုတ် ကြ ကုန်လော့။ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ခြင်း၏ ဤ (ကရုဏာစျာန်) လမ်းသည် ဖြောင့်တန်းသော လမ်းပေတည်း၊ ဤ (ကရုဏာ စျာန်) လမ်းသည် အမြတ်ဆုံးလမ်းပေတည်း၊ ဤ (ကရုဏာစျာန်) သည် သူတော်ကောင်းတို့စောင့်ရှောက်ထား သော တရားကောင်းပေ တည်းဟု (မဟာဂေါဝိန္ဒက ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်နှစ် ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ ခုနစ်နှစ် လွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ် တို့၏အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်နှစ်သည် ကြာလွန်းပါ၏၊ အရှင်မင်းတို့ကို ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်း ငံ့နိုင်ပါ၊ အရှင် မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်သွားရပါ မည်၊ (ထိုအချက်များ

ကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏၊ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏၊ (အကြောင်းမူကား) ပဋိသန္ဓေနေသော သူအား မသေခြင်းသည် မရှိပါ၊ စိမ်းညို့သော အနန့်တို့ကို ဖြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညို့သော အနန့်) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခြောက်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ပ။ ငါးနှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လေးနှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ သုံးနှစ် ဆိုင်းငံပါဦးလော့။ နှစ်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ တစ်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ တစ်နှစ်လွန်သော အခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ တစ်နှစ်သည် ကြာလွန်းပါသေး၏၊ အရှင်မင်းတို့ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်းငံ့နိုင်ပါ၊ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်သွားရပါမည်၊ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏၊ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏၊ အကြောင်းမူကား ပဋိသန္ဓေနေသော သူအား မသေခြင်းသည် မရှိပါ၊ စိမ်းညို့သောအနန့်တို့ကိုဖြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညို့သော အနန့်) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ ခုနစ်လလွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့်အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်လသည် ကြာလွန်းပါသေး၏၊ အရှင်မင်းတို့ကို ခုနစ်လပတ်လုံး အကျွန်ုပ်မဆိုင်းငံ့နိုင်ပါ၊ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်

--

သွားရပါမည်၊ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏၊ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏၊ (အကြောင်းမူကား) ပဋိသန္ဓေနေသောသူအား မသေခြင်းမည်သည် မရှိပါ။ စိမ်းညို့သောအနန့်တို့ကို ဖြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင်လူ့ဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညို့သောအနန့်) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်မင်းတို့အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခြောက်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ပ။ ငါးလ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လေးလဆိုင်းငံ့ပါဦး လော့။ သုံးလ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ နှစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ တစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လခွဲဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ လခွဲလွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရောက်ပါ ကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက် သော် သင်၏အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြ ကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ လခွဲသည် ကြာလွန်းပါသေး၏၊ အရှင်မင်းတို့ကို လခွဲပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်း ငံ့နိုင်ပါ၊ အရှင်မင်း တို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့် ကာလကို မသိနိုင်ပါ၊ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်သွားရပါမည်၊ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏၊ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏၊ အကြောင်းမူကား ပဋိသန္ဓေနေသောသူအား မသေခြင်းမည်သည် မရှိပါ၊ စိမ်းညှီသော အနံ့တို့ကိုဖြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညှီသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ အကျွန်ုပ်သည်လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့၏သား, ညီအစ်ကိုတို့ကို မင်းအဖြစ်ဖြင့် (လွှဲအပ်လျက်) ဆုံးမပြီးသည် တိုင်အောင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ ခုနစ်ရက်လွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်ရက်သည်ကား မကြာမြင့်လှပေ၊ အရှင်တို့ကို ခုနစ်ရက် အကျွန်ုပ် ဆိုင်းငံ့ပါအံ့ဟု (ဆို၏)။

Brāhmaṇamahāsālādīnaṃ āmantanā ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံ အာမန္တနာ
(12) Informing the Wealthy Brāhmins ပုဏ္ဏားသူဌေး စသည်တို့အား ပြောကြားခြင်း

324. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena te satta ca brāhmaṇamahāsālā satta ca nhātakasatāni tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te satta ca brāhmaṇamahāsāle satta ca nhātakasatāni etadavoca – ‘‘aññaṃ dāni bhavanto ācariyaṃ pariyesantu, yo bhavantānaṃ mante vācessati. Icchāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriyaṃ pabbajituṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa. Te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā, pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Mā bhavaṃ govindo agārasmā anagāriyaṃ pabbaji. Pabbajjā, bho, appesakkhā ca appalābhā ca; brahmaññaṃ mahesakkhañca mahālābhañcā’’ti. ‘‘Mā bhavanto evaṃ avacuttha – ‘‘pabbajjā appesakkhā ca appalābhā ca, brahmaññaṃ mahesakkhañca mahālābhañcā’’ti. Ko nu kho, bho, aññatra mayā

mahesakkhataro vā mahālābhataro vā! Ahañhi, bho, etarahi rājāva raññaṃ brahmāva brāhmaṇānaṃ [brahmānaṃ (sī. pī. ka.)] devatāva gahapatikānaṃ. Tamahaṃ sabbaṃ pahāya agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāmi. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā. Pabbajissāmahaṃ, bho, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Sace bhavaṃ govindo agārasmā anagāriyaṃ pabbajissati, mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

၃၂၄. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒါနိ ဘဝန္တော အာစရိယံ ပရိယေသန္တု၊ ယော ဘဝန္တာနံ မန္တေ ဝါစေဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ။ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘မာ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဘော၊ အပ္ပေသက္ခါ စ အပ္ပလာဘာ စ; ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခဉ္စ မဟာလာဘဉ္စာ’’တိ။ ‘‘မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ – ‘‘ပဗ္ဗဇ္ဇာ အပ္ပေသက္ခါ စ အပ္ပလာဘာ စ၊ ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခဉ္စ မဟာလာဘဉ္စာ’’တိ။ ကော နု ခေါ၊ ဘော၊ အညတြ မယာ မဟေသက္ခတရော ဝါ မဟာလာဘတရော ဝါ! အဟဉှိ၊ ဘော၊ ဧတရဟိ ရာဇာဝ ရညံ ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ [ဗြဟ္မာနံ (သီ. ပီ. က.)] ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘော၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

324.Then friends, the brahmin Mahā Govinda went to those seven wealthy brāhmins and those seven hundred cleansed young brāhmins and said, "Now, Sirs, please find another teacher who will teach you the vedic texts. I wish to leave hearth and home for the homeless life, to become an ascetic. From what I heard the brāhmā say concerning foul smells, it would be not easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Sirs, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life.”

Honoured Govinda, please do not become an ascetic leaving hearth and home for the homeless life. Sir, (the life of) an ascetic has little power and little gain; (the life of) a brāhmin (head priest) has much power and much gain.”

"Sirs, do not say thus, an ascetic has little power and little gain, and a brāhmin (head priest) has much power and much gain. Sirs, who else has more power and greater wealth (gains) than myself? Indeed, Sirs, I am at present as a (universal) monarch among kings, as a Brāhmā among Brāhmās, as a diety among householders. Renouncing all these (power and

wealth). I am going to be an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life. From what I heard the Brāhmā say concerning foul smells, it would not be easy for one leading a worldly life to get rid of foul smells. (Therefore) Sirs, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life.”

“If the honoured Govinda should become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life, then we too shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then your destiny shall be our destiny."

၃၂၄။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားသူဌေး ခုနစ်ယောက်နှင့် သန့်စင်ပြီးသောပုဏ္ဏား လုလင် ခုနစ်ရာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုသူတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

''အချင်းတို့ သင်တို့အား ဗေဒင်တို့ကို သင်ကြားပေးမည့် တစ်ပါးသော ဆရာကို ရှာကြကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါ သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း ငှါ အလိုရှိ၏၊ စိမ်းညှီသောအနံ့တို့ကိုပြဟ္မာ ပြောဟော၍ ငါ ကြားနာရသည့်အတိုင်း ဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည်ထို (စိမ်းညှီသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ် ပါ။ အချင်းတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင် သို့ ဝင်ရောက်တော့အံ့''ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်ရောက်ပါလင့်၊ အသျှင် (ဂေါဝိန္ဒ) ရဟန်းအဖြစ်သည် တန်ခိုးလည်း နည်းပါ၏၊ လာဘ်သပ်ပကာလည်း နည်းပါ၏၊ (ပုရောဟိတ်) ပုဏ္ဏားအဖြစ်သည်ကား တန်ခိုး လည်း ကြီးပါ၏၊ လာဘ် သပ်ပကာလည်း များပါ၏ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ ''ရဟန်းအဖြစ်သည် တန်ခိုးလည်း နည်း၏၊ လာဘ်သပ်ပကာလည်း နည်း၏၊ (ပုရောဟိတ်) အဖြစ် သည်ကား တန်ခိုးလည်း ကြီး၏၊ လာဘ်သပ်ပကာ လည်းများ၏''ဟု သင်တို့ မဆိုကြကုန်လင့်။ အချင်းတို့ အဘယ်သူသည် ငါ့ထက် သာ၍ တန်ခိုးကြီးအံ့နည်း၊ လာဘ်သပ်ပကာများအံ့နည်း၊ အချင်းတို့ငါသည် ယခု အခါ မင်းတို့၏ (အလယ်၌) (စကြဝတေး) မင်းကဲ့သို့၊ ပြဟ္မာတို့၏ (အလယ်၌) မဟာပြဟ္မာကဲ့သို့၊ သူကြွယ်တို့၏ (အလယ်၌) နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ငါသည် ထို အလုံးစုံကို စွန့်ပယ်၍လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့ အံ့၊ စိမ်းညှီ သောအနံ့တို့ကို ပြဟ္မာပြောဟော၍ငါကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည် ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည်ထို (စိမ်းညှီသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အချင်းတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့အံ့ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်းလူ့ဘောင် မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့်အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

Bhariyānaṃ āmantanā ဘရိယာနံ အာမန္တနာ

(13) Informing the Wives မယားတို့ကို ပြောကြားခြင်း

325. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo yena cattārīsā bhariyā sādisiyo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā cattārīsā bhariyā sādisiyo etadavoca – ‘‘yā bhotīnaṃ icchati, sakāni vā ñātikulāni gacchatu aññaṃ vā bhattāraṃ pariyesatu. Icchāmahaṃ, bhotī, agārasmā anagāriyaṃ pabbajituṃ. Yathā kho pana me sutaṃ brahmuno āmagandhe bhāsamānassa, te na sunimmadayā agāraṃ ajjhāvasatā. Pabbajissāmahaṃ, bhotī, agārasmā anagāriya’’nti. ‘‘Tvaññeva no ñāti ñātikāmānaṃ, tvaṃ pana bhattā bhattukāmānaṃ. Sace bhavaṃ govindo agārasmā anagāriyaṃ pabbajissati, mayampi agārasmā anagāriyaṃ pabbajissāma, atha yā te gati, sā no gati bhavissatī’’ti.

၃၂၅. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယာ ဘောတီနံ ဣစ္ဆတိ၊ သကာနိ ဝါ ဉာတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု အညံ ဝါ ဘတ္တာရံ ပရိယေသတု။ ဣစ္ဆာမဟံ၊ ဘောတီ၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ၊ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ဘောတီ၊ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘တွညေဝ နော ဉာတိ ဉာတိကာမာနံ၊ တွံ ပန ဘတ္တာ ဘတ္တုကာမာနံ။ သစေ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အထ ယာ တေ ဂတိ၊ သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

325.Then friends, the brāhmin Mahā Govinda went to the forty wives of the same social class and said to them: “Ladies, according to your wish, you may go to your kinsmen's homes; or find another husband. Ladies, I wish to leave hearth and home for the homeless life, to become an ascetic. From

what I heard the brāhmā said concerning foul smells, it would be not easy for one leading a worldly life to get rid of those foul smells. (Therefore) Ladies, I shall become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life."

“To us who (may) desire kinsmen, only you are kinsmen; to us who (may) desire a husband, only you are the hunband. If the honoured Govinda should become an ascetic, leaving hearth and home for the homeless life, then we shall become ascetics, leaving hearth and home for the homeless life. Then your desire shall be our desire.”

၃၂၅။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အမျိုးဇာတ်တူ မယားလေးဆယ်တို့ထံ ချဉ်း ကပ်၍ထိုမယားတို့အား ဤစကားကိုဆို၏-

''ရှင်မတို့ အလိုအတိုင်း မိမိတို့ အမျိုးအိမ်သို့မူလည်း သွားကုန်လော့၊ တစ်ပါးသောလင်ကိုမူလည်းရှာကုန်လော့။ ရှင်မတို့ ငါသည်ကား လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏၊ စိမ်းညှိသောအနံ့တို့ကို ဖြဟ္မာ ပြောပြော၍ ငါကြားနေရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညှိ သော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်။ ရှင်မတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့ အံ့''ဟု (ဆို၏)။

(အရှင်ဂေါဝိန္ဒ) ဆွေမျိုးကို အလိုရှိသူ အကျွန်ုပ်တို့အား သင်သည်သာလျှင် ဆွေမျိုးပါတည်း၊ လင်ကိုအလိုရှိသူ အကျွန်ုပ်တို့အား သင်သည်သာလျှင် လင်ပါတည်း၊ အရှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ကုန်အံ့၊ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် အရှင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

Mahāgovindapabbajjā မဟာဂေါဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ
(14) The Brāhmin Mahā Govinda Becomes an Ascetic မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုခြင်း

326. ‘‘Atha kho, bho, mahāgovindo brāhmaṇo tassa sattāhassa accayena kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbaji. Pabbajitaṃ pana mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ satta ca rājāno khattiyā muddhāvasittā satta ca brāhmaṇamahāsālā satta ca nhātakasatāni cattārīsā ca bhariyā sādisiyo anekāni ca khattiyasahassāni anekāni ca brāhmaṇasahassāni anekāni ca gahapatisahassāni anekehi ca itthāgārehi itthiyo kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā mahāgovindaṃ brāhmaṇaṃ agārasmā anagāriyaṃ pabbajitaṃ anupabbajiṃsu. Tāya sudaṃ, bho, parisāya parivuto mahāgovindo brāhmaṇo gāmanigamarājadhānīsu cārikaṃ carati. Yaṃ kho pana, bho, tena samayena mahāgovindo brāhmaṇo gāmaṃ vā nigamaṃ vā upasaṅkamati, tattha rājāva hoti raññaṃ, brahmāva brāhmaṇānaṃ, devatāva gahapatikānaṃ. Tena kho pana samayena manussā khipanti vā upakkhalanti vā te evamāhaṃsu – ‘‘namatthu mahāgovindassa brāhmaṇassa, namatthu satta purohitassā’’’ti.

၃၂၆. ‘‘အထ ခေါ၊ ဘော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယာ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ စတ္တာရီသာ စ ဘရိယာ သာဒိသိယော အနေကာနိ စ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဂဟပတိသဟဿာနိ အနေကေဟိ စ ဣတ္ထာဂါရေဟိ ဣတ္ထိယော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ မဟာဂေါဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ တာယ သု

ဒံ၊ ဘောၤ၊ ပရိသာယ ပရိဝုတော မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။ ယံ ခေါ ပန၊ ဘောၤ၊ တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပသင်္ကမတိ၊ တတ္ထ ရာဇာဝ ဟောတိ ရညံ၊ ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မနုဿာ ခိပန္တိ ဝါ ဥပက္ခလန္တိ ဝါ တေ ဧဝမာဟံသု – ''နမတ္ထု မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ နမတ္ထု သတ္တ ပုရောဟိတဿာ''’တိ။

326.Then friends, after those seven days had passed, the brāhmin Mahā Govinda cut off his hair, shaved his beard, donned the bark-dyed robe, and became an ascetic. On his becoming an ascetic, the seven anointed kings, born of the ruling class, the seven wealthy brāhmins, the seven hundred cleansed
young brāhmins, the forty wives, many thousands of nobles, many thousands of brāhmins, many thousands of householders, and many ladies including ladies of the court, also cut off their hair, donned the bark-dyed robes and became ascetics, following the example of the brāhmin Mahā Govinda.

Then friends, the brāhmin Mahā Govinda surrounded by that assembly, went wandering through villages, towns and capital cities. Friends, when at that time the brāhmin Mahā Govinda got to village or town, there he was a (Universal) Monarch among kīings, as the Mahā Brāhma among Brāhmas as
a diety among householders. And in those days whenever people sneezed or slipped, they would cry out "Homage to the brāhmin Mahā Govinda! Homage to the head priest of seven (kings)!

၃၂၆။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခုနစ်ရက်လွန်သောအခါ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်၍ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လေ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုသည်ရှိသော် အဘိသိက်ခံပြီးသော မင်းမျိုးအစစ်ဖြစ်သော မင်းခုနစ်ဦးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏား သူဌေးခုနစ်ယောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သန့်စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏားလုလင်ခုနစ်ရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ အမျိုးဇာတ်တူ မယားလေးဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ထောင်ပေါင်းများစွာသော မင်း ပုဏ္ဏား သူကြွယ်များစွာသော မောင်းမတို့နှင့် တကွသော မိန်းမတို့သည်လည်းကောင်းဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်၍ ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရောက်သော မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။

အချင်းတို့ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုပရိသတ်တို့ဖြင့်ခြံရံလျက် ရွာ နိဂုံး မင်းနေပြည်တို့သို့ဒေသစာရီ လှည့်လည်၏။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အကြင်ရွာသို့လည်းကောင်း၊

--

နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ချဉ်းကပ်၏။ ထိုရွာနိဂုံးဝယ် မင်းတို့၏ အလယ်၌ (စကြဝတေး) မင်းကဲ့သို့၊ ဗြဟ္မာတို့၏အလယ်၌ (မဟာ) ဗြဟ္မာ ကဲ့သို့၊ သူကြွယ်တို့၏ အလယ်၌ နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူတို့သည်ချေဆတ်

ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ချော်လဲကုန်သော်လည်းကောင်း ''မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ရှိခိုးပါ၏၊ မင်းခုနစ်ဦးတို့၏ ပုရောဟိတ် (ပုဏ္ဏား) အား ရှိခိုးပါ၏''ဟု ဆိုကုန်၏။

327. ‘‘Mahāgovindo, bho, brāhmaṇo mettāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā vihāsi, tathā dutiyaṃ, tathā tatiyaṃ, tathā catutthaṃ. Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantaṃ lokaṃ mettāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharitvā vihāsi. Karuṇāsahagatena cetasā…pe… muditāsahagatena cetasā…pe… upekkhāsahagatena cetasā…pe… abyāpajjena pharitvā vihāsi sāvakānañca brahmalokasahabyatāya maggaṃ desesi.

၃၂၇. ‘‘မဟာဂေါဝိန္ဒော၊ ဘော၊ ဗြာဟ္မဏော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ၊ တထာ ဒုတိယံ၊ တထာ တတိယံ၊ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခါသဟဂတေန စေတသာ။ ပေ။ အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ သာဝကာနဉ္စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ။

327.Friends, the brāhmin Mahā Gāēvinda kept on diffusing thoughts of loving-kindness (metta) in one direction. In the same way, (he diffused thoughts of loving kindness) in a second direction, a third direction and fourth direction. Thus, in upward, downward and opposite directions, putting all living beings in every direction and guarter as one with himself and covering the whole world of living beings, he remained diffusing thoughts of loving-kindness, extensive, lofty, measureless, peaceable (free from hostility) and benevolent (free from malice).

... thoughts of compassion ...p...

... thoughts of sympathetic joy...p...

... thoughts of eguanimity ...p... peaceable and benevolent.

He showed his discīples the path leading to companionship with the Brahmā (in the brahmā realm).

၃၂၇။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော။ ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။

ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။

လျစ်လျူ ရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။။ ငိုငြင်ခြင်းမရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ တပည့်တို့အား ပြဟ္မာ့လောက၌ (ပြဟ္မာ၏) အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် လမ်းကိုဟောကြားလေ၏။

328. ‘‘Ye kho pana, bho, tena samayena mahāgovindassa brāhmaṇassa sāvakā sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājāniṃsu. Te kāyassa bhedā paraṃ maraṇā sugatiṃ brahmalokaṃ upapajjiṃsu. Ye na sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājāniṃsu, te kāyassa bhedā paraṃ maraṇā appekacce paranimmitavasavattīnaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; appekacce nimmānaratīnaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; appekacce tusitānaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; appekacce yāmānaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; appekacce tāvatiṃsānaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; appekacce cātumahārājikānaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjiṃsu; ye sabbanihīnaṃ kāyaṃ paripūresuṃ te gandhabbakāyaṃ paripūresuṃ. Iti kho, bho [pana (syā. ka.)], sabbesaṃyeva tesaṃ kulaputtānaṃ amoghā pabbajjā ahosi avañjhā saphalā saudrayā’’’ti.
၃၂၈. ‘‘ယေ ခေါ ပန၊ ဘော၊ တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သာဝကာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; ယေ သဗ္ဗနိဟီနံ ကာယံ ပရိပူရေသုံ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေသုံ။ ဣတိ ခေါ၊ ဘော [ပန (သျာ. က.)]၊ သဗ္ဗေသံယေဝ တေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဟောသိ အဝဉ္ဈာ သဖလာ သဥဒြယာ’’’တိ။
328.Friends, at the time the disciples who understood completely all aspects of the Teaching of the brāhmin Mahā Govinda, after their death and dissolution of the body, reached the fortunate brahmā realm. Of the disciples who did not completely understand all the Teaching, after their death and dissolution of the body, some were reborn as the Paranimmi-tavasavatti devas, some as the Nimmānarati devas, some as the Tusita devas, some as the Yāmā devas, some as the Tāvatimsā devas and some as the Catumahārajika devas and those who became the lowest kind

of devas were reborn īn the community of Gandhabba. Thus friends, the renunciation undertaken by all these people of good family was not in vain or barren; it bore fruit and had good conseguences. (thus said Sanankumāra Brahmā).

၃၂၈။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားဏ်၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့သိသော တပည့်တို့သည်ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့လောကသို့ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ (မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားဏ်၏) အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ မသိသော တပည့်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ နိမ္မာနရတိ နတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ ယာမာနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ အနိမ့်ဆုံးနတ်မျိုး၌ ဖြစ်သော သူတို့သည်ပင် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင်အလုံးစုံသော ထိုအမျိုးသားတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်းသည် အချည်းနှီး မဖြစ်၊ မမြုံ၊ အကျိုးရှိ၏၊ အစီးအပွါးရှိ၏ဟု (သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည် ပြောဟောပါ၏)။

329. ‘‘Sarati taṃ bhagavā’’ti? ‘‘Sarāmahaṃ, pañcasikha. Ahaṃ tena samayena mahāgovindo brāhmaṇo ahosiṃ. Ahaṃ tesaṃ sāvakānaṃ brahmalokasahabyatāya maggaṃ desesiṃ. Taṃ kho pana me, pañcasikha, brahmacariyaṃ na nibbidāya na virāgāya na nirodhāya na upasamāya na abhiññāya na sambodhāya na nibbānāya saṃvattati, yāvadeva brahmalokūpapattiyā.

Idaṃ kho pana me, pañcasikha, brahmacariyaṃ ekantanibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati. Katamañca taṃ, pañcasikha, brahmacariyaṃ ekantanibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati? Ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Seyyathidaṃ – sammādiṭṭhi sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammāājīvo sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi. Idaṃ kho taṃ, pañcasikha, brahmacariyaṃ ekantanibbidāya virāgāya nirodhāya upasamāya abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati.

၃၂၉. ‘‘သရတိ တံ ဘဂဝါ’’တိ? ‘‘သရာမဟံ၊ ပဉ္စသိခ။ အဟံ တေန သမယေန မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိံ။ အဟံ တေသံ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိံ။ တံ ခေါ ပန မေ၊ ပဉ္စသိခ၊ ဗြဟ္မစရိယံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ၊ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ။

ဣဒံ ခေါ ပန မေ၊ ပဉ္စသိခ၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမဉ္စ တံ၊ ပဉ္စသိခ၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာ

ယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ခေါ တံ၊ ပဉ္စသိခ၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

329.Does the Bhagavā remember that (matter)? Pañcasikha, I remember it. “At that time I was the brahmin Mahā Govinda. I showed these disciples the path leading to companionship (with the brahmā) in the brahmā realm. But, Pañcasikha, that life of purity (which I taught as Mahā Govinda) is not conducive to disgust, with abandonment of attachment, calmness due to extinction of defilements, to cessation of dukkha, to special apperception and knowledge, to the realization of enlightenment (of the Four Ariya Truths), and to the realization of Nibbāna. It is only to reach the brahmā realm.”

Pañcasikha, this life of purity which I now teach is conducive to being really disgusted (with the five khandhās), to abandonment of attachment, to cessation (of dukkha), to calmness (due to extinction of defilements), to special apperception (abhiññā), to enlightenment (of the Four Ariya Truths) and to the realization of Nibbāna; This life of purity taught by me now indeed is the Ariya Path of Eight Constituents, namely, Right View, Right Thinking, Right Speech, Right Action, Right Live-lihood, Right Effort, Right Mindfulness, Rīight Concentration.

Pañcasikha, this is that life of purity which is conducive to being really disgusted (with the five khandhās), to abandonment of attachment, to cessation (of dukkha), to calmness (due to extinction of defilements), to special apperception (abhiññā), to enlightenment (of the Four Ariya Truths) and to the realization of Nibbāna.

၃၂၉။ ''မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းအရာကို အမှတ်ရပါ၏လော''ဟု လျှောက်ထားသော်-

ပဉ္စသိခ ငါ အမှတ်ရ၏။ ငါသည် ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါသည် တပည့်တို့အားဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ (ဗြဟ္မာ၏) အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန်လမ်းကို ဟောကြားခဲ့၏။ ပဉ္စသိခ (မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ဖြစ်စဉ်အခါ) ငါဟောကြားခဲ့သော ထိုမြတ်သော အကျင့်သည် စင်စစ်။ ငြီးငွေ့ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ရာဂစသည်) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ရုံမျှသာ ဖြစ်၏။ ပဉ္စသိခ (ယခုငါဟောသော) ဤမြတ်သော အကျင့်သည်ကား စင်စစ်။ ငြီးငွေ့ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗာန် (ကို

မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထိုမြတ်သောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ အရိယာမဂ်ပင်တည်း။

ဤ (အရိယာမဂ်) တို့ကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ၊ မှန်စွာ ကြံခြင်း 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' ၊ မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ' ၊ မှန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မ န္တ' ၊ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ' ၊ မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်း၊

--

'သမ္မာဝါယာမ' ၊ မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ' ၊ မှန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ' ၊ ဤသည်တို့တည်း။

ပဉ္စသိခ ဤမြတ်သောအကျင့်သည် စင်စစ်ငြီးငွေ့ရန် အလို့ငှါ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

330. ‘‘Ye kho pana me, pañcasikha, sāvakā sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājānanti, te āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharanti; ye na sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājānanti, te pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātikā honti tattha parinibbāyino anāvattidhammā tasmā lokā. Ye na sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājānanti, appekacce tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā rāgadosamohānaṃ tanuttā sakadāgāmino honti sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā dukkhassantaṃ karissanti [karonti (sī. pī.)]. Ye na sabbena sabbaṃ sāsanaṃ ājānanti, appekacce tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā sotāpannā honti avinipātadhammā niyatā sambodhiparāyaṇā. Iti kho, pañcasikha, sabbesaṃyeva imesaṃ kulaputtānaṃ amoghā pabbajjā [pabbajā ahosi (ka.)] avañjhā saphalā saudrayā’’ti.

Idamavoca bhagavā. Attamano pañcasikho gandhabbaputto bhagavato bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā tatthevantaradhāyīti.
၃၃၀. ‘‘ယေ ခေါ ပန မေ၊ ပဉ္စသိခ၊ သာဝကာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ၊ တေ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ; ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ၊ တေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ ဟောန္တိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာ

ယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော ဟောန္တိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ [ကရောန္တိ (သီ. ပီ.)]။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ၊ အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ ဟောန္တိ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ ဣတိ ခေါ၊ ပဉ္စသိခ၊ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ [ပဗ္ဗဇာ အဟောသိ (က.)] အဝဉ္ဈာ သဖလာ သဉ္ဒြယာ''တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယီတိ။

330. Pañcasikha, the disciples who understand completely the aspects of my Teaching having exhausted (destroyed) the āsavas (moral intoxicants) have attained, personally by themselves in this very life and through special apperceēeption (abhiāna), the taint free emancipation of the mind (cetovimutti) and emancipation by insight (paññāvimutti), (and thus have become Arahats).

Of the disciples who do not completely understand all my Teaching, some, as they have completely destroyed the five fetters which lead to rebirth in the lower (sensuous) realms, have arisen spontaneously (in the brāhmā realm) and will realize Parinibbāna in that realm, being Anāgāmis (never returners) with no possibility of returning from that realm to existence in any form or any other realm. Of the disciples who do not completely understand all my Teaching, some, through the complete destruction of the three fetters, and attenuation of attachment (rāga), hatred (dosa), bewilderment (moha) have become Sakadāgāmis, (once-returners), who will make an end of dukkha (the misery of the round of rebirths), after returning to the realm of human beings only once. Of the disciples who do not completely understand my Teaching, some, through the complete destruction of the three fetters, have become Sotapaññās (stream enterers), who are safe from falling into realms of misery and sufferings, assured (of a good destination), and of attaining the three higher levels of insight, culminating in enlightenment. Thus, Pañcasikha, the renunciation undertaken by all these good people (people of good family) was not in vain or barren; it bears fruit and has good consequences.

Thus spoke the Bhagavā. Pañcasikha, of the Gandhabba family, rejoicing in and appreciating the Bhagavā's discourse, paid homage to the Bhagavā and respectfully departed, and vanished from that place.

၃၃၀။ ပဉ္စသိခ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့သိသော တပည့်တို့သည် အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်းသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြု၍ ရောက်လျက် (ရဟန္တာ ဖြစ်၍) နေရကုန်၏။

ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ မသိသော တပည့်တို့သည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသော ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ) ၌ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသောအနာဂါမ် ဖြစ်ရကုန်၏။ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ မသိသော ထိုတပည့်အချို့တို့သည် သုံးပါးသောသံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ', ပြစ်မှားခြင်း 'ဒေါသ', တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်ဖြစ်ရကုန်၏။ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့မသိသော တပည့် အချို့တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့်အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသောသောတာပန် ဖြစ်ရကုန်၏။ ပဉ္စသိခ ဤသို့သာလျှင် ဤအမျိုးသားအားလုံးတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်းသည်အချည်းနှီး မဖြစ်၊ မမြုံ၊ အကျိုးရှိ၏၊ အစီးအပွါးရှိ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်ကို) ဟောတော်မူ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုးဖြစ်သော ပဉ္စသိခသည်မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်အရိုအသေပြုကာ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်ပျောက်လေသတည်း။

Mahāgovindasuttaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ. မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

End of the Mahā Govinda Sutta, the sixth. ခြောက်ခုမြောက် မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ပြီး၏။